Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 218 (7358). ● 14 ноябрь, 1980 йил ◆ ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ-ФИНЛЯНДИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов билан Финляндия Республикаси Президенти Урхо Кекконен ўртасида 12 ноябрь куни Кремлда музокаралар бўлиб ўтди.

Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги муносабатларга доир масалалар дўстона ва ҳамжиҳатлик вазиятида қараб чиқилди. Бу муносабатлар муваффақиятли ривожланаётганлиги ва дўстлик, ҳамкорлик ҳамда ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Шартномага тамомила мувофиқ равишда юксак даражага эришганлиги қайд қилинди.

Музокараларда Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида турли соҳаларда ҳамкорликни янада ривожлантиришнинг принципиал йўналишлари муҳокама қилинди.

Л. И. Брежнев билан У. Кекконен Совет Иттифоқи ва Финляндия ўзаро манфаатли асосда ва бир-бирларининг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантиришга катта аҳамият бераётганликлари таъкидлаб ўтдилар. Улар савдо-иқтисодий алоқаларда Совет Иттифоқи территориясида шунингдек Финляндия территориясида саноат ва энергетика объектларини биргаликда қуриш ишларини янада кучайтириш муҳим роль ўйнайди деб уқтириб ўтдилар.

Муҳим халқаро проблемалар кўриб чиқилган пайтда асосий диққат-эътибор тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, қуролланиш пойгасини жиловлаш ва қуролсизланиш, кескинликнинг мавжуд ўчоқларини тугатиш, кескинликни юмшатиш жараёнини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш масалаларига қаратилди. Кескинликни юмшатишни қаттиқ туриб ҳимоя қилишга, бу жараённинг узлуксиз ва ҳар тарафлама бўлишига эришишга ҳалақит берадиган ҳамма нарсаларни давлатлараро муносабатлардан чиқариб ташлаш учун тегишли чоралар кўришга ҳар икки томоннинг интилиши таъкидлаб ўтилди.

Умумевропа кенгашида қатнашган давлатлар вакилларининг Мадридда бошланган учрашуви, унинг ижобий руҳда ўтиши ва яхши натижалар билан тамомланиши зарурлиги масаласида ҳар иккала томон бир хил позицияда турганлиги таъкидлаб ўтилди.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқида Финляндиянинг тинчликсевар ташқи сиёсатини, унинг Европа қитъасида кескинликни юмшатиш жараёнига қўшаётган ҳиссасига юксак баҳо берилаётганлигини уқтириб ўтди.

Президент У. Кекконен Совет Иттифоқининг кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлаш, қуролланиш пойгасини чеклаш ва қуролсизланиш юзасидан реал чоралар кўриш йўлида сарфлаётган куч-ғайрати учун самимий миннатдорчилик билдирди.

Шимолий Европада ва Болтиқ денгизи ҳавзасида ҳамкорликни ривожлантириш масалаларини муҳокама қилиш вақтида У. Кекконеннинг Европанинг Шимолини ядросиз зона деб эълон қилиш тўғрисидаги таклифи муҳим эканлиги уқтириб ўтилди.

Томонлар ҳар иккала томонни қизиқтирувчи бошқа масалалар тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Л. И. Брежнев билан У. Кекконен бўлиб ўтган музокаралардан ғоят мамнун эканликларини билдирдилар.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

СССР Олий Совети Президиуми билан СССР ҳукумати 12 ноябрь куни Катта Кремль саройида Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Кекконен шарафига зиёфат бердилар.

У. Кекконеннинг сафарида ҳамроҳ бўлган давлат ва сиёсат арбоблари, Финляндия савдо-саноат доираларининг намояндалари у билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Муҳтарам Президент жаноблари!

Муҳтарам финляндиялик меҳмонлар!

Ўртоқлар!

Қадимий дўстимиз Президент Кекконенни ва унга ҳамроҳ бўлиб келган Финляндия давлат ҳамда сиёсат арбобларини, савдо-саноат доираларининг намояндаларини яна Москвада қувонч билан самимий табриклаймиз.

Аминманки, ўтмишда бўлгани каби олий даражадаги бу учрашув ҳам Совет — Финляндия дўстлик алоқаларини янада кенгайтиришга хизмат қилади. Жумладан, мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий, саноат ва фан-техника ҳамкорлигини ривожлантириш ҳамда чуқурлаштириш узоқ муддатли программаси 1995 йилгача узайтирилганлиги, шунингдек Костомукшдаги кон-саралаш комбинатини кенгайтиришда ҳамкорлик қилиш тўғрисида биз имзолаган протокол бунинг яққол ифодасидир.

Мамлакатларимиз бебаҳо капиталга эгадирлар, бу капитални биз урушдан кейинги йилларда биргаликда орттирдик. Бу ҳам бўлса — кўп соҳалардаги фаол яхши қўшничилик ҳамкорлигидир. Бу — халқларимизнинг ўзаро ишончи ва илтифотидир. Ниҳоят, бу — иккала давлат раҳбарларининг бир-бирига ҳурмати ва ишончидир.

Мана шуларнинг ҳаммаси — дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Шартнома изчиллик билан амалга оширилишининг натижасидир. Бу шартнома мамлакатларимиз манфаатларига яхши хизмат қилмоқда, уларнинг муносабатини халқаро вазиятнинг ўзгаришларидан пухта асрамоқда ва Европада тинчлик ишига самарали кўмаклашмоқда.

Муҳтарам Президент жаноблари, бизнинг Сиз билан шахсий мулоқотларимиз бошланганига йигирма йилча бўлди. Шу йиллар мобайнида ўртамизда ўртоқларча ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик яхши муносабатлари вужудга келганидан хурсандман.

Президент жаноблари, Сизнинг мамлакатингиз тинчликсевар ташқи сиёсатини белгилаб беришга, унинг халқаро майдондаги обрў-эътиборини оширишга қўшиб келаётган ҳиссангизга Совет Иттифоқида зўр ҳурмат билан қаралмоқда. Сизнинг Совет—Финляндия яхши қўшничилиги манфаатлари йўлида қилган ишингизни совет кишилари яхши биладилар ва қадрлайдилар.

Сизнинг бу соҳада сабот билан қилаётган меҳнатингиз Финляндия халқининг кенг мададига таянишини ҳам биламиз.

Биз ҳам яхши қўшнимиз бўлган Финляндия билан дўстликни мустаҳкамлаш, халқларнинг хавфсизлиги ва тинч келажаги йўлида баҳамжиҳат ҳаракат қилиш учун ҳамма ишни қилиб келдик ва бундан буён ҳам қилаверамиз.

Ер юзининг турли районларида кетма-кет хатарли можаролар манбалари вужудга келиб турган, муайян доиралар қуролланиш пойгасига қамчи босаётган нотинч даврда яшаб турибмиз. Мана шундай вазиятда тинчлик негизларини мустаҳкамлашга қаратилган ғайрат-ҳаракатларда фаол қатнашиш — масъулиятли давлат арбобларининг, барча тинчликсевар кучларнинг энг муҳим бурчидир.

Совет Иттифоқи билан Финляндия тинчлик ва ҳамкорлик сиёсатининг ҳам моддий, ҳам маънавий самараларидан фойдаланишни биринчилар қатори ўрганиб олдилар. Шу билан бирга мамлакатларимиз кескинликни юмшатишни давом эттиришга ва халқаро муносабатларда тинч-тотув яшаш принципларини оммалаштиришга кўмаклашиш учун анчагина иш қилдилар.

Хельсинкидаги Умумевропа кенгашида қабул қилинган давлатлараро алоқалар принципларининг мажмуаси кўп жиҳатдан Совет—Финляндия яхши қўшничилигининг баракали тажрибасини ҳам ўзига сингдириб олди.

Энди Хельсинкида эришилган аҳдномаларни изчиллик билан рўёбга чиқариш жуда муҳим. Европа, ниҳоят, таъминланган тинчлик ва осойишталик шароитида яшаш имкониятини олиши керак.

Ҳозир Мадридда Умумевропа кенгашида қатнашган давлатлар вакилларининг навбатдаги учрашуви ўз ишини бошламоқда.

Айрим кимсалар бу учрашувни амалий кенгашга эмас, балки тубан феъл-атворларни тарғиб қилиш учун, сафсатабозлик нутқлари сўзлаш учун бир йиғинга айлантириш истагида эканликларидан кўз юма олмаймиз. Аммо биз мана шундай уринишларга қарши кескин курашамиз, кескинликни юмшатиш, халқларнинг хавфсизлиги ва тинч келажаги манфаатларига хизмат қила оладиган аҳдномаларга эришиш йўлини қатъият билан ўтказаверамиз.

(Давоми 3-бетда).

СОВЕТ—ФИНЛЯНДИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

12 ноябрда Катта Кремль саройида Совет — Финляндия ҳужжатларини имзолаш маросими бўлди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Финляндия Республикаси ўртасида 1990 йилгача бўлган муддатда савдо-иқтисодий, саноат ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантириш ва чуқурлаштиришнинг узоқ муддатли программасига илова қилинган протоколни қуйидагилар имзоладилар:

СССР номидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев;

Финляндия Республикаси номидан — Финляндия Республикаси Президенти У. Кекконен.

Костомукш кон-саралаш комбинатини янада кенгайтиришга оид ҳамкорлик тўғрисидаги протоколни:

СССР номидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев;

Финляндия Республикаси номидан — Финляндия Республикаси Президенти У. Кекконен имзоладилар.

Ҳужжатларни имзолаш чоғида:

Совет томонидан — А. А. Громико, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар;

Финляндия томонидан — ташқи ишлар министри П. Вяюрюнен, ташқи савдо министри Э. Рекола, У. Кекконеннинг сафарига ҳамроҳ бўлиб келган Финляндиянинг давлат ва сиёсий арбоблари, савдо-саноат доираларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

Суратда: ҳужжатларни имзолаш пайти. ТАСС фотоси.

ЛУБКОРЛАР ҒАЙРАТИ

—Каноп ҳосили ҳар йилгидан мўл бўлди, — дейди Юқори Чирчиқ луб заводининг директори В. П. Гусев, — корхонамиз ишчилари ҳар куни районимизнинг «Политотдел», «Ленинский путь», Бўстонлиқ районининг хўжаликларидан пешма-пеш келтирилаётган хом ашёни қабул қилиб, ишлов беришаяпти. Йил охиригача 6 миллион 400 минг сўмлик маҳсулотни қайта ишлаб Тошкент каноп фабрикасига жўнатамиз.

Дарҳақиқат коллективда социалистик мусобақа ҳар қачонгидан авж олган. Мусобақага якун ясалганда барча кўрсаткичлар ҳисобга олинаяпти. Бу эса маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат самарадорлигини оширишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Завод коллективи беш йиллик маҳсулот реализация қилиш планини 15 сентябрда, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини эса октябрь ойидёқ бажариб қўйди.

Корхона аҳли ўн кунликда маҳсулот тайёрлашнинг бориши ва ўсиш суръати якунига кўра областдаги учта луб заводи ўртасидаги мусобақада ғолиб деб топилди. Район партия комитети, район ижроия комитети ва район комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди.

Меҳнат муваффақиятларида узун толаларга ишлов берувчи Сервер Юнусов бошчилик қилаётган бригада аҳлининг ҳиссаси катта. III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери раҳбарлигидаги коллектив беш йиллик план топшириқларини март ойидаёқ шараф билан адо этиб, кейинги беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда. Виктор Шу, Сервер Сейдаметов каби пешқадамлар кунлик нормаларини 1,5—2 ҳиссадан ошириб бажариб ҳаммага намуна бўлмоқдалар.

Коллектив аҳли айни кунларда ўзаро социалистик мусобақани тобора авж олдириб, КПСС XXVI съезди шарафига қўшимча 5 минг тонна маҳсулот реализация қилиш учун курашмоқда.

А. БОБОБЕКОВ,
Коммунистик райони.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

13 ноябрда Тошкент область партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов** «КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленуми якунлари ва область партия ташкилотининг Пленум қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқи ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу масалага бағишланган XVIII пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Совет халқи КПСС XXVI съездини зўр сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги билан кутиб олмоқда, — деди докладчи, — КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми ҳамда СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган ёрқин нутқи коммунистлар, барча меҳнаткашларни янги бунёдкорлик ишларини авж олдиришга руҳлантириб юборди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи марксизм-ленинизм ижодиётида муҳим ҳужжат, партиянинг, унинг Марказий Комитетининг социалистик давлатни гуллаб-яшнатиш, совет кишилари турмуш фаровонлигини ошириш йўлида партия ва унинг Марказий Комитети кўрсатаётган улкан ғамхўрлигининг ёрқин ифодаси бўлди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, ўтган йилларда советлар мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудрати мустаҳкамланди, халқаро обрў-эътибори ортди, жамиятимизнинг сиёсий ва ғоявий бирлиги янада юксалди. Халқ турмуши фаровонлигини ошириш, муҳим социал вазифаларни бажариш йўлида янги қадамлар ташланди.

Ҳар бир коммунист, ҳар бир совет кишиси КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми якунларини зўр қониқиш ва ифтихор туйғулари билан кутиб олдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми ҳам меҳнаткашлар ҳоҳиш-иродасини ифодалаб, КПСС Марказий Комитети қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни бир овоздан маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг пленумдаги докладида Ўзбекистон ССРнинг совет халқлари қардошлик оиласида нақадар гуллаб-яшнаётганлиги, экономика ва маданиятнинг муттасил ривожланаётганлиги таъкидланди. Республикамизда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш планлари муттасил ортиғи билан адо этиб келинмоқда. Кўплаб саноат корхоналари, турар-жойлар, социал ва маданий-маиший объектлар бунёд этилмоқда.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг эришаётган муваффақиятлари яна ҳам қувончлидир. Беш йилликнинг сўнгги йилида улар ўз маҳоратларини намойиш қилиб, она-Ватанга 6 миллион тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етказиб бердилар. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларида ҳам беш йиллик топшириқлари ортиғи билан адо этилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўлкамизнинг қишлоқ ва сув хўжалиги ходимларини, олимлар ва мутахассисларни, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, барча меҳнаткашларни бу юксак меҳнат ғалабаси билан чин қалбдан қутлади. Бу қутлов бизни янги зафарлар сари илҳомлантирмоқда.

КПСС XXV съезди қарорлари билан қуролланган Тошкент области коммунистлари ва барча меҳнаткашлари экономика ва маданиятни ривожлантиришда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида йиллик планлардан ташқари 652 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. 1975 йилга нисбатан ишлаб чиқариш ҳажми 28,7 процент ортиб, 5 миллиард 942 миллион сўмликни ташкил этди. Меҳнат унумдорлиги 19 процент ошди.

Саноат корхоналарини реконструкция қилиш ва техника жиҳатидан қайта қуроллантириш бўйича катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди. Пўлат, капролактам, резина-техника ишлаб чиқаришининг янги қувватлари фойдаланишга топширилди. Минерал ўғит, қишлоқ хўжалиги машиналари ва халқ хўжалиги учун зарур бўлган бошқа хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайди.

Ўтган беш йиллик давомида ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш бўйича 22 мингтадан ортиқ тадбир жорий қилинди, кўплаб ускуналар янгиланди, қудратли техника билан қуроллантирилди. Пировардида қўл меҳнати енгиллашди.

Илмий-техника тараққиёти асосида саноат маҳсулотлари сифати мунтазам яхшиланиб бормоқда. Ўтган 4 йилу 10 ой давомида прибор, аппарат ва прогрессив ускуналарнинг 400 та намунаси оммавий равишда ишлаб чиқаришга тақдим этилди. 40 минг хилдан ортиқ янги кенг халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. 1150 хил буюм давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда Тошкент, Ангрен, Янгийўл, Оҳангарон, Коммунистик, Бўка, Ғалаба, Пискент меҳнат коллективлари ажойиб ютуқларга эришмоқдалар. План-топшириқларини бажаришда Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи, Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати, Ангрендаги «Резинотехника» заводи, Чирчиқ «Электрохимпром» бирлашмаси каби корхоналар юқори натижаларга эришмоқдалар.

Бироқ КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида таъкидланганидек, саноатдаги ҳамма ишлар ҳам силлиқ бораётгани йўқ. Буни биз айрим шаҳар ва район саноат корхоналари ишини таҳлил қилганда сезмоқдамиз. Ўн ойлик якунлар бўйича Олмалиқ шаҳри саноатида меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5 процентга пасайиб кетди. Чирчиқ шаҳрида ҳам меҳнат унумдорлиги суст ўсмоқда. Ялпи маҳсулотнинг атиги 13,3 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинди. Бўстонлиқ, Оржоникидзе, Тошкент районлари саноатида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин.

Областдаги бир қатор корхоналар маҳсулот ҳажми бўйича планларни бажармай келаяпти. Уларда меҳнат унумдорлиги паст, маҳсулот таннархи эса баланд. Қатор корхоналарда мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланилмаяпти. Меҳнатни ташкил этиш, моддий-техника таъминотини яхшилаш, ускуналарни тўла қувват билан ишлатиш устида кам қайғурилмоқда. Меҳнат интизоми тез-тез бузилиб турилаётганлиги учун ҳам ишлаб чиқаришда узилишлар рўй бермоқда.

Ёқилғи-энергетика ресурсларини сарфлашни иқтисод қилиш ишларини биринчи галдаги ишлаб чиқариш вазифаси даражасига кўтаришимиз керак. Область корхоналари ва ташкилотлари шу йилнинг ўн ойи мобайнида 120 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр қуввати, 130 минг гигокалорий иссиқлик энергияси, 58 минг шартли тонна ҳисобида ёқилғи иқтисод қилдилар. Айни вақтда айрим корхоналар белгиланган лимитдан ортиқча электр қуввати, газ, қорамой, бензин сарфлашга йўл қўймоқдалар. Натижада металл, цемент, ёғоч ва бошқа қимматбаҳо материаллар ортиқча сарфланмоқда.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида таъкидланганидек, — деди сўнгра докладчи, — совет кишиларининг турмуш шароитларини яхшилаш бевосита халқ кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш билан боғлиқдир.

Беш йиллик давомида енгил ва озиқ-овқат саноати тармоқларини юксалтириш соҳасида областимизда қатор тадбирлар амалга оширилди. Бу — енгил саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмини 20 процент, озиқ-овқат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 23,3 процент кўпайтириш имконини берди.

Шу билан бирга баъзи корхоналар халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш умумий ҳажмини ўстириш суръати бўйича беш йиллик контрол топшириқларини бажармаяптилар ва уларни натурал ҳолатда ишлаб чиқаришни таъминламаяптилар.

Маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича ҳам ҳамма ишлар қилинаётгани йўқ. Бу гап мебель, пойафзал, тикув ва трикотаж буюмлари ҳамда бошқа хўжалик ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқарадиган соҳаларга тегишлидир.

Беш йилликнинг сўнгги йилидаги вазифалар орасида капитал қурилиш масаласини яхшилаш, ишга тушириладиган ҳамма объектларни қуриб тугаллаш ишлари марказий, энг асосий вазифалар ҳисобланади.

Ўнинчи беш йилликнинг ўтган йилларида областимиз қурувчилари беш миллиард 158 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирдилар, йирик саноат иншоотлари ва қишлоқ хўжалик объектларини ишга туширдилар.

Область меҳнаткашлари учун 5 миллион квадрат метр турар-жой, 114 минг ўқувчи ўринли мактаблар, қатор мактабгача болалар муассасалари, касалхоналар ва бошқа социал-маданий мақсадлар учун мўлжалланган объектлар қуриб берилди.

Беш йилликнинг сўнгги йили топшириқларини «Ўзбекшахтострой», «Ташметрострой», 160-қурилиш тресси сингари кўпгина қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективлари муваффақиятли бажармоқдалар.

Қурилиш объектларини тезроқ фойдаланишга топшириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш ишларида бригада пудрати муҳим роль ўйнамоқда. Ҳозир областда қурилиш-монтаж ишлари йиллик ҳажмининг 57 проценти ана шу метод билан амалга оширилмоқда.

Бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш ташаббускорлари бўлмиш ишлаб чиқариш илғорлари — Дмитрий Зазулин, Михаил Овсянников, Иван Лисий, Баҳодир Шукуров, Мухтор Ҳабибуллаевлар бошлиқ бригадалар ва уларнинг кўплаб издошлари меҳнатда фидокорлик ва жасорат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Лекин капитал қурилишдаги аҳволни қаноатланарли деб бўлмайди. Қатор объектлар қурилиши чўзиб юборилмоқда, уларнинг кўпчилигида келишмовчилик ҳоллари юз бермоқда, асбоб-анжомлар етказиб бериш ва қувватларни ишга тушириш вақтлари мутаносиблаштирилмаётир.

Қурилишга суст тайёргарлик кўрилганлиги ва қурилиш-монтаж ишлари суръатининг пастлиги туфайли, жумладан, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 6-трести қураётган Қибрай пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинатида «Пепсикола» ичимлигини ишлаб чиқариш цехини ишга тушириш ҳамон мумкин бўлмаётир. Тошкент «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг Олмалиқ шаҳридаги, тўқимачилик комбинатининг Бўка посёлкасидаги, бош кийимлар фабрикасининг Тошкент шаҳридаги филиалларини қуришда ҳам қийинчиликлар юз бермоқда.

Тошкент нефть базаси, Паркент канали, Оҳангарон каналининг Отчи зонасидан айланма ирмоғи, фасон буюмлари ва сув беркитиш арматуралари заводи қурилишларида ишчи ва моддий-техника ресурслари мужассамлаштирилмаган.

Меҳнаткашларнинг социал-маданий эҳтиёжлари билан боғлиқ объектлар партия, совет, хўжалик органларининг алоҳида эътиборини талаб қилади. Буни гапиришдан мақсад Тошкент, Олмалиқ, Оҳангарон, Чирчиқ, Бекобод шаҳарларида, Бўстонлиқ, Оржоникидзе Калинин районларида турар-жой қуриш планлари қониқарсиз бажарилмоқда. Касалхоналар, мактабгача болалар муассасалари ва бошқа маданий-маиший мақсадлар учун мўлжалланган объектларни қурувчи ташкилотлар раҳбарларига етарли даражада талабчанлик қилинмаётир.

(Давоми 2-бетда).

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Тошкент область ижроия комитети депутатларга маълум қиладики, XVII чақириқ халқ депутатлари область Советининг IV сессияси 1980 йил 17 ноябрь соат 11.00 да Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг мажлислар залида (Ўзбекистон кўчаси, 9) очилади.

Депутатларни рўйхатга олиш шу ерда соат 9.00 да бошланади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

(Боши 1-бетда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVIII пленумида ўртоқ Ш. Р. Рашидов таъкидлаб ўтганидек, турар-жой ва маданий-маиший қурилиш масалалари халқ депутатлари Советларининг диққат марказида, область, шаҳар ва район партия комитетлари назоратида турмоғи керак. Бу ишни ҳар биримиз КПСС Марказий Комитетининг бевосита топшириғи деб билмоғимиз лозим.

1980 йилда фойдаланишга топшириладиган объектларни қуриб битказиш вазифасини уддалаш ва КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун партия, совет, хўжалик органлари қурилиш ишлаб чиқаришининг барча резервларини ҳаракатга келтиришлари, ҳар бир объект бўйича аниқ режага эга бўлишлари, ҳамма қурилишларда жанговар, юқори унумдорлик муҳитини вужудга келтиришлари лозим.

Шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари барча коллективларда, энг аввало, бригада ва бошқармаларда ташкилотчилик ҳамда сиёсий-тарбиявий ишлар савиясини кўтаришлари, бекор туриб қолишлик ҳолларига қарши кескин курашишлари, қурилиш исрофгарчилигига чек қўйишлари, план интизомига риоя қилиш, қурилиш ишлаб чиқаришини такомиллаштириш, иш сифатини ошириш бўйича раҳбарларга қўйиладиган талабчанликни кучайтиришлари керак.

Экономика самарадорлигини ошириш, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш транспорт ва алоқа барча турларининг бундан кейинги ривожи билан чамбарчас боғлиқдир.

Партия, совет органлари, хўжалик раҳбарлари, транспорт ва алоқа коллективлари транспортда юк ташишни яхшилашга, вагонлар, локомотивлар, самолёт ва автомобиллардан самарали фойдаланишга, транспорт ва алоқа ташкилотларида меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратилган қатор тадбирларни амалга оширдилар.

Бу тадбирлар жамоат автотранспорти корхоналарига ўнинчи беш йиллик топшириғидан ташқари 47 миллион пассажир ва 5 миллион тонна халқ хўжалиги юкларини ташиш имконини берди. Тошкент йўл бўлими юк обороти топшириғини ошириб адо этди.

Шу билан бирга область халқ хўжалиги эҳтиёжларини тўлароқ қондириш мумкин бўлган катта резервлар борки, уларни тезда ишга солмоқ зарур. Бу энг аввало, транспорт воситаларининг юк ортиш даражасини ошириш, бўш юришга чек қўйиш, вагон ва автотранспорт воситаларининг юкларни бўшатилмай нормадан ташқари узоқ муддат туриб қолишларига қарши курашиш, темирйўл тармоқларини ҳамда ҳаракатдаги составларни сақлашдаги нуқсонларни бартараф этиш масалалари билан боғлиқдир.

Пассажир транспорти ишларидаги камчиликлар жуда секинлик билан йўқотилмоқда. Айниқса, бу ҳол Тошкент шаҳрида яққол кўзга ташланади.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини доимий ривожлантиришга қаратилган оталарча ғамхўрликлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг ҳар томонлама кўмаги туфайли областимизда қишлоқ хўжалигининг мустаҳкам моддий-техника базаси вужудга келтирилди. Бу деҳқончилик ва чорвачиликни динамик ва муттасил ривожлантириш, колхоз ва совхозлар ишлаб чиқариш кучларини мустаҳкамлаш, улар экономикасини ошириш имконини берди.

Беш йилликнинг якунловчи йилида қишлоқ хўжалиги соҳасида айниқса катта одимлар ташланди. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирган колхоз ва совхозларнинг меҳнатчилари мўл-кўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказдилар, давлатга 482 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 35,5 центнерни ташкил этди. Пахта, каноп, дон, сабзавот, қовун-тарвуз, жун, пилла бўйича социалистик мажбуриятлар, картошка, мева, узум бўйича йиллик топшириқлар ошириб бажарилди.

Ўтган йилга нисбатан 6,2 минг тонна ёки 20 процент кўп гўшт, 16,9 минг тонна ёки 15 процент кўп сут, 42 миллион дона ёки 20 процент кўп тухум сотилди.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг 1980 йилда қилган ажойиб ишлари ва фидокорона меҳнатлари умуман ўнинчи беш йиллик муваффақиятларини ҳам белгилаб берди.

Йил ва беш йиллик якунлари бизни хушнуд этмоқда. Лекин биз эришилган ютуқлар билан қаноатланиб қололмаймиз.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми совет кишиларининг фаровонлигини ошириш мамлакат озиқ-овқат ва хом ашё базасини янада мустаҳкамлаш билан узвий боғлиқ эканлигини таъкидлади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси умумиттифоқ озиқ-овқат программаси тўғрисида қарор қабул қилганлигини Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтди. Мазкур программа қишлоқ хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш билан боғлиқ саноат тармоқларини ривожлантиришни бир нуқтага боғлайди. Озиқ-овқат программаси ўн биринчи беш йилликнинг таркибий қисми бўлмоғи керак. Бу муҳим вазифани муваффақиятли ҳал қилиш қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, ҳар бир хўжаликда мавжуд бўлган резервлардан оқилона фойдаланиш ва уларни тобора кўпайтириш билан белгиланади.

Партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги органлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари қишлоқ хўжалигида яратилган илмий-ишлаб чиқариш потенциалларидан янада яхшироқ фойдаланишлари, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун сарфланган ва сарфланаётган маблағлар самарадорлигини оширишлари зарур.

Экин экиладиган ерлар самарадорлигини ошириш, минерал ва органик ўғитлар, техникадан фойдаланишни яхшилаш, экинлар ҳосилдорлигини ошириш соҳасида кўп иш қилиш лозим. Бу пахта ялпи ҳосилдорлигини, дон, маккажўхори, шоли, мева-сабзавот ва картошка маҳсулотларини кескин кўпайтиришдаги муҳим резервларимиздир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Министрлар Советининг яқинда қабул қилган қарорига биноан биз картошка ҳосилдорлигини икки баравар оширишимиз керак. Шунинг учун барча хўжаликларда 1981 йилда картошканинг ялпи ҳосилини 155 минг тоннага етказмоқ учун қатор комплекс чоралар кўришимиз зарур. Айниқса, Бўстонлиқ, Паркент ва Хандам каналлари зонасида янги ташкил қилинган совхозларда деҳқончилик маданиятини оширишимиз лозим.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитетига, Тошкент областининг барча меҳнаткашларига йўллаган мактуби ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV Пленуми қарорлари асосида барча партия, совет органлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари чорвачиликни бундан буён тезкорлик билан ривожлантиришлари керак.

Мавжуд фермаларни реконструкциялаш ва улар ишини яхшилаш борасида чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларида лойиҳадаги қувватларга эришиш тадбирлари кўрилмоқда. «Узглавживпром» ва «Узптицепром» раҳбарлари, партия ташкилотлари саноат чорвачилигидаги мавжуд имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш учун барча тадбирларни кўришлари ва 1980 ҳамда 1981 йилларнинг планлари ва социалистик мажбуриятларини ҳар бир коллектив томонидан сўзсиз бажарилишини таъминлашлари керак.

Шунингдек, Тошкент ва областимиздаги бошқа шаҳарлар саноат корхоналари ёрдамчи хўжаликларида гўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотолари етиштиришни кўпайтириш учун ҳамма ишни қилишимиз талаб этилади. Бу гап ўрмон хўжаликлари, матлубот кооперацияси ва давлат савдоси ташкилотларига ҳам тааллуқлидир.

Шаҳар, район партия комитетлари КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кўрсатмаларига қарамай гўшт етиштиришнинг муҳим резерви бўлган ёрдамчи хўжаликларга ҳамон эътибор қилмаётган раҳбарларга нисбатан талабчанликни кучайтиришлари керак.

Чорвачиликни бундан буён муваффақиятли ривожлантириш учун озуқа ишлаб чиқариш маданиятини ошириш асосида унинг озуқа базасини мустаҳкамлаш, озуқа экинлари ҳосилдорлигини ошириш, уларни қайта, эгатлараро ва аралаш экишни кенгайтириш, озуқа етиштириш, тайёрлаш ва қайта ишлашдаги прогрессив технологияни кенг жорий қилиш керак бўлади.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида таъкидланганидек, қишлоқ хўжалиги имкониятларидан самарали фойдаланиш тайёрлов, транспорт ва савдо сотиқ ишларини лозим даражада яхшилашни талаб этади.

Партия, совет органлари КПСС Марказий Комитети Пленуми талабларига асосан савдо ташкилотлари ишларини янада такомиллаштириши, аҳолига хизмат кўрсатишдаги камчиликларни тугатиши, савдо моддий базасини ривожлантириши ва мустаҳкамлаши, замонавий магазинлар, сабзавот омборлари ва бошқа объектлар қурилиши катта программасини бажариш бўйича конкрет тадбирлар ишлаб чиқиши ва амалга ошириши керак бўлади.

Озиқ-овқат ва саноат моллари билан савдо қилиш, маҳсулотларни сақлаш ва сифати, чайқовчиликка қарши кескин кураш, бозорлар ишини яхшилаш бўйича Тошкент области ва шаҳри савдо бошқармаси, область матлубот жамияти правлениеси раҳбарлари ва партия ташкилотларининг масъулиятини ошириш зарур. Область ижроия комитети, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети булар устидан контролликни кучайтиришлари, кадрларга раҳбарликни яхшилашлари, улардан меҳнат интизомини мустаҳкамлашни, топширилган участкада аниқ ишлашни талаб қилишлари керак.

Шунингдек, умумий овқатланиш тармоқлари, коммунал хўжалик, маиший хизмат, касалхоналар, поликлиникалар ишини яхшилашда амалий ва кескин чоралар кўрмоқ керак. Зотан, улар меҳнаткашларнинг турмуши, дам олиши, соғлиғи учун бевосита жавобгардирлар.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида баён қилинган қоида ва хулосалар партия, совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларини конкрет амалий программа билан қуроллантиради, коммунистларимиз ва барча меҳнаткашлар ғайратини съездолди даврида қилинадиган ишларга қаратади ҳамда 1981 йилда халқ хўжалиги барча соҳаларини бир маромда ишлашга даъват этади. Натижада беш йилликни муваффақиятли якунлаш ва келгуси йилда катта зафарларга эришиш имконияти яратилади.

КПСС Марказий Комитетининг бу кўрсатмаларини дастуруламал қилиб олган шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич, цех партия ташкилотлари, партия группалари сиёсий ва ташкилотчилик ишларини изчил такомиллаштиришга, ҳамма участкаларда партиявий таъсирни кучайтиришга, уюшқоқлик, интизом, масъулият ҳисларини оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Ҳозир партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар бўлиб ўтмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг образли ибораси билан айтганда, улар коммунистларни тарбиялашнинг дорилфунунларидир. Бу йиғилишларда қилинган ишлар чуқур ва ҳар томонлама таҳлил қилинмоқда, тажрибада синалган, барча партия ташкилотлари, партия аъзолари ҳамда аъзоликка кандидатлар жанговарлиги ва авангардлигини оширадиган энг яхши тажрибалар умумлаштирилмоқда.

Биз мамнуният билан қайд қиламизки, кадрларимизнинг мутлақо кўпчилиги том маънода партиявий, ўз ишларини яхши биладиган, ишни юқори савияда ташкил эта оладиган, вазифаларни тўғри ҳал қиладиган кишилардир.

— Яқин кунлар ичида, — дейди докладчи, — КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари ва уни бажариш юзасидан партия ташкилотларининг вазифалари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми қарорлари жойлардаги партия комитетлари пленумларида, актив йиғилишларида, бошланғич партия ташкилотларида таҳлил қилиб чиқилмоғи керак.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида баён қилинган қоида ва хулосаларни ҳар бир коммунист, область барча меҳнаткашлари онгига етказиш шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг биринчи галдаги вазифасидир.

Шу кунларда барча совет халқи қатори областимиз меҳнаткашлари ҳам ягона орзу-умид билан — партиямиз бўлажак съезди шарафига бошланган социалистик мусобақани янада кучайтириш фикру-зикри билан яшамоқдалар. Саноат корхоналари, транспорт, алоқа ва қурилиш ташкилотлари, колхоз, совхоз, савдо, маиший хизмат, халқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ишлаётган ўнлаб коллективлар, ишлаб чиқаришнинг сон-саноқсиз илғорлари ва новаторлари съезд олди зарбдор вахтасида туриб ишламоқдалар, беш йилликни муддатидан анча илгари якунлаш, КПСС съезди очиладиган кунгача 1981 йилнинг уч ва ундан зиёд ойлари топшириғини бажариш, иқтисод режимини кучайтириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, барча ишлар сифати ва самарадорлигини оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва кўпайтиришда оммавий халқ ташаббусларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, ишчилар, хизматчилар, зиёлиларнинг ватанпарварлик ҳаракатларидан кенг фойдаланиш партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, совет, хўжалик органларининг бевосита бурчидир.

Пировардида ўртоқ Мусахонов бундай деди:

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорлари, ўртоқ Леонид Ильич Брежнев нутқидан келиб чиқадиган қоида ва хулосалар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVIII пленуми қарори омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини янада авж олдириш, экономика ва маданият соҳасида янги марраларни эгаллаш борасида областимиздаги партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, халқ депутатлари советлари, касаба союз, комсомол ташкилотларининг жанговар ва аниқ ҳаракат программасидир.

Жонажон ленинчи Коммунистик партиямиз атрофига маҳкам жипслашган областимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари партия кўрсатмаларини шараф билан амалга ошириш учун, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олиш учун ҳамма ишларни қиладилар, деб КПСС Марказий Комитетини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтиришга ижозат бергайсизлар.

* * *

Докладдан сўнг музокаралар бошланди. Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **У. У. Умаров**га сўз берилади.

— Ўзбекистон пойтахтининг коммунистлари, — деди у, — КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорларини ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқини жуда катта кўтаринкилик билан кутиб олдилар. Бу ҳужжатлар шунингдек, СССР Олий Совети IV сессиясининг қарорлари жанговар ҳаракат программаси бўлиб қолди.

Тошкент меҳнаткашлари 6 ноябрда беш йиллик планни бажардилар. Шуниси диққатга сазоворки, ўсишнинг 90 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бўлди. Маҳсулот сифати сезиларли даражада яхшиланди. Бу коммунистлар, барча меҳнаткашлар фидокорона меҳнатининг натижасидир.

Шундан кейин У. У. Умаров ишдаги мавжуд камчилик ва нуқсонлар тўғрисида гапириб ўтди. Ўн ойлик иш якунлари шуни кўрсатаяптики, саноат корхоналари ҳамон резерв ва имкониятлардан унумли фойдаланмаяпти. 57 та корхона беш йиллик топшириғини бажаришда орқада қолмоқда, ҳар тўртинчи корхона мажбуриятини бажармаяпти.

Қурилишда ҳам бир қатор нуқсонлар бор. Уй-жой қурилиши планлари атиги 80 процент бажарилди. Социал-маиший мақсадлар учун қурилаётган объектларда ҳам иш суст бормоқда. Нуқсонларни бартараф этиб, ўн биринчи беш йиллик учун пухта замин яратиш керак.

Янгийўл район партия комитетининг биринчи секретари **Л. Ш. Алиқулова** КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги пленумлари қарорларини амалга ошириш бўйича партия ташкилотлари олиб борган ишларни анализ қилди. Районда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш беш йиллик плани август ойидаёқ бажариб қўйилди. Шу давр ичида ишлаб чиқариш ҳажми 30 процент ошди. 50 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Нотиқ қишлоқ хўжалиги соҳасида эришилган ютуқларни ҳам тилга олиб ўтди. Бу йил кўпгина бригадалар 50 центнердан пахта ҳосили етиштирдилар. Лекин шунга қарамай ҳали район ишлаб чиқаришида кўпгина нуқсонлар бор. Айрим корхоналар планларни бажармаяпти, баъзи хўжаликларда ҳосилдорлик паст бўлмоқда.

«Узбекметаллургстрой» трести партия комитетининг секретари **Э. М. Рўзиев** омма орасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ва ташкилий ишлар самаралари тўғрисида гапирди. Трест бўйича ўн ойлик план ортиғи билан бажарилди. Келаси йилда қурилиш кўлами яна ҳам кенгаяди. Лекин уй-жой қурилишида қолоқлик сезилмоқда.

Шу йилнинг 22 сентябрида «Миконд» заводи халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш беш йиллик планини муваффақиятли бажарди. Корхонада меҳнат унумдорлиги ошиб, маҳсулот сифати яхшиланмоқда. Завод директори **Ҳ. Н. Тожиев** ютуқлар сири ҳақида гапирди.

Бўка районидаги «Бўка» совхози пахтачилик бригадаси бошлиғи **Мария Ковалева**нинг сўзларини йиғилиш қатнашчилари қизиқиш билан тингладилар. Совхоз ишчилари бу йил давлатга 9900 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар.

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтининг директори **А. Имомалиев** пахтачиликни ривожлантириш, ҳосилдорлигини ошириш, сифатини яхшилаш проблемалари тўғрисида гапирди.

* * *

Шундан кейин йиғилиш қатнашчилари кун тартибидаги иккинчи масалани кўриб чиқишга киришдилар.

«Тошкент область партия ташкилотида КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори бажарилишининг бориши ва идеологик фаолият таъсирчанлигини ошириш тадбирлари тўғрисида» область партия комитетининг секретари **А. М. Хўжаев** доклад қилди.

Тошкент области меҳнаткашлари бутун совет кишилари қатори КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленуми қарорлари, пленумда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқида кўрсатиб берилган қоида ва хулосаларни амалга ошириш иштиёқида яшаб, меҳнат қилмоқдалар, деди докладчи. Улар мамлакат коммунистларининг олий анжуманини ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб меҳнат ғалабалари билан кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Биз ҳаммамиз биринчи масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов докладини катта эътибор билан тингладик. Докладда область социал-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари очиб берилган, мавжуд камчиликлар ва фойдаланилмаётган резервлар чуқур таҳлил қилинди. Биз ҳам ўзимизнинг идеологик фаолиятимиз таъсирчанлигини, самарадорлигини янада ошириш соҳасидаги вазифаларимизга КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори позициясидан ёндашишимиз керак.

КПСС Марказий Комитетининг мазкур қарорини бажариш соҳасида область партия ташкилотлари амалга оширган ишлар пропаганда ва агитациянинг ишчанлиги ва аниқлигини кучайтиришга, унинг ҳаёт билан, хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал қилиш ва меҳнат коллективлари ишлари билан алоқасини мустаҳкамлашга ёрдам берди.

Партия комитетлари иш тажрибасида идеологик ишларни ўтказишга комплекс ёндашиш, идеологик таъсир кўрсатишнинг барча форма ва воситаларидан моҳирлик билан фойдаланиш мустаҳкам ўрин олди.

Жумладан, Ҳамза район партия ташкилоти ўз ишини ана шундай ташкил этган. Бу ерда хўжалик, социал ва тарбия соҳасидаги вазифаларни ҳал қилишни уйғунлаштиришга, барча жамоат ташкилотлари фаолиятини бирлаштиришга эришилган.

Чирчиқ, Бекобод, Янгийўл шаҳар партия комитетлари, Ленин, Киров, Ўрта Чирчиқ, Ғалаба районлари партия комитетлари фаолиятида ҳам бундай иш услуби характерлидир.

Жамиятимизнинг асосий ячейкаси бўлган меҳнат коллективининг тарбиявий ролини ошириш масалалари область партия ташкилотлари диққат марказида турибди. Уларда янги совет кишиси — коммунизм бунёдкори шаклланади, партия ва халқимизнинг революцион, меҳнат ва жанговар анъаналари авлоддан авлодга ўтади...

Партия ташкилотлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари социалистик мусобақани ривожлантиришга, унинг тарбиявий имкониятларидан тўлароқ фойдаланишга алоҳида аҳамият бермоқдалар, мусобақани ташкил этишнинг ленинча принципларини амалга оширмоқдалар.

Ҳозир областимизда миллионга яқин киши ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш учун бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этмоқда. Коммунистик меҳнат ҳаракатида 675.000 дан ортиқ киши, 25000 га яқин бригада қатнашмоқда. 267000 ишчи ва 11000 бригада коммунистик меҳнат зарбдори ва коммунистик меҳнат коллективи деган унвонларни қўлга киритдилар.

Областимизда КПСС XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва иссиққа чидамли металлар комбинати ҳамда Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективлари партия XXVI съездига бериладиган рапортга имзо чекиш учун мусобақа бошлашдек муҳим ватанпарварлик ташаббусини кўтариб чиқдилар. Ҳозир бу ҳаракатда 75000 меҳнаткаш қатнашяпти. «Съезд очиладиган кунгача 1981 йилнинг уч ва ундан кўпроқ ойлари топшириқларини бажарамиз» шиори остидаги ҳаракатда эса 20000 киши иштирок этмоқда.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, «Ташсельмаш» заводида, Ангрен керамика комбинатида, Коммунистик районидаги «Политотдел», Ғалаба районидаги «Победа», «Партия XXII съезди» колхозларида мусобақани идеологик жиҳатдан таъминлашнинг аниқ системаси йўлга қўйилган. Улардаги цехларда, дала шийпонлари ва фермаларда социалистик мажбуриятлар, мусобақа экранлари чиройли қилиб жиҳозланган, мусобақа натижалари мунтазам якунлаб турилади, деворий газеталар ва жанговар варақалар чиқарилади, сиёсий ахборотчилар ва агитаторлар суҳбатлар ўтказадилар.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори идеология кадрларининг меҳнаткашларни ишлаб чиқариш ва социал вазифаларни бажаришга сафарбар этишда катта роль ўйнамоқда. Ишнинг янги форма ва методлари пайдо бўлди ва ҳаётдан мустаҳкам ўрин олди.

Областимизда ўтказилаётган ягона сиёсий кунлар омманинг сиёсий тарбияси, раҳбар кадрларнинг меҳнаткашлар билан алоқасини мустаҳкамлашнинг яхши формаси бўлиб қолди. Олмалиқ, Чирчиқ, Бекобод шаҳарларида бу иш моҳирлик билан амалга оширилмоқда. Бу ерда меҳнаткашлар билан бўладиган ҳар бир учрашув олдидан катта ташкилотчилик ишлари олиб борилади. Шаҳар партия комитетларининг бўлимлари меҳнаткашларни қизиқтирадиган масалаларни, таклифларни аввалдан ўрганадилар, конкрет тадбирлар кўрадилар.

Область партия комитетининг кўпгина сиёсий докладчилари ягона сиёсий кунларнинг актив қатнашчиларидирлар. Область маданият бошқармасининг бошлиғи В. А. Емцов, область судининг раиси М. М. Махсумов, область прокурори В. Я. Егоров, Облсовпроф секретари М. И. Сафаров, область суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи У. В. Муслимов, область ижроия комитети социал таъминот бўлимининг мудири С. А. Раҳматхўжаева ва бошқалар шулар жумласидандир. Улар учун меҳнат коллективларида, шаҳар, район активи олдида сўзга чиқиш доимий эҳтиёжга, кишилар билан ишлашнинг ажралмас қисмига айланиб қолган.

Бироқ, ягона сиёсий кунларнинг қатнашчилари, ҳисобланган ҳамма раҳбарлар ҳам мазкур партиявий топшириққа етарлича масъулият билан қарамоқдалар, деб бўлмайди. Жумладан, шу йилнинг август ойида 12 киши, сентябрь ойида эса 10 киши ўтказилган ягона сиёсий кунларда қатнашмади.

Партиямиз раҳбар ходимнинг ўз коллективидаги тарбиявий ролига доимо катта аҳамият бериб келган. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида бу талаблар алоҳида қатъият билан таъкидлаб ўтилган.

Областимиздаги корхоналар, хўжаликлар, муассасаларнинг юзлаб раҳбарлари партия комитетларининг пропагандистлари, лектор ва сиёсий докладчилари ҳисобланади. Улар меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик кўрсатмоқдалар, ўз фаолиятларида партия ва жамоат ташкилотларига суяниб иш кўрмоқдалар.

Тошкент, Чирчиқ, Ангрен, Бекобод, Янгиободдаги кўпгина корхоналарнинг раҳбарлари ҳар ойда идеология ходимларининг кенгашларини ўтказишни одат тусига киритмоқдалар. Бу кенгашларда цех ва участка бошлиқлари, партия ва комсомол ташкилотларининг секретарлари, касаба союз комитетларининг раислари қатнашадилар. Кенгашларда ғоявий-сиёсий, оммавий-маданий ва физкультура ишлари, коллектив аъзоларининг меҳнати ва турмуши масалалари муҳокама қилинади.

Шу билан бирга бизда кишилар билан доимий иш олиб бориш ўрнига сафсатабозлик ва қуруқ ваъдабозликдан нарига ўтмайдиган раҳбарлар ҳам йўқ эмас. Бундай раҳбарлар ҳар қандай йўллар билан ишлаб чиқариш кўрсаткичларини таъминлашга интиладилар, планни ҳам, социалистик мажбуриятларни ҳам бажариш пировард натижада одамларга, уларнинг активлиги, интизоми, ижодий кайфияти, меҳнат шароити ва турмуш даражасига боғлиқ эканлигини унутиб қўядилар.

Камида 500 кишидан истиқомат қилаётган 319 та аҳоли пунктида клублар, 200 тасида кино кўрсатиш муассасалари, 143 тасида кутубхона йўқ.

Ваҳоланки, ана шу аҳоли яшайдиган пунктларнинг ҳаммаси хўжаликлар территориясида жойлашган бўлиб, уларда колхозчилар ва совхоз ишчилари истиқомат қиладилар. Бунинг устига 58 та колхоз ва совхознинг ҳатто марказида ҳам клублар йўқлиги жуда ачинарлидир. Оржоникидзе районидаги 57 та сабзавотчилик бригадаси ёки ҳамма бригадаларнинг учдан бир қисмида дала шийпонлари йўқ. Бу йил бор-йўғи тўртта шийпон қурилди, холос. Пискент, Калинин, Оққўрғон районларида ҳам шу аҳвол.

Бундай манзарани физкультура ва спортни ривожлантириш масалаларида ҳам кўриш мумкин. Коллектив аъзоларини чиниқтириш, уларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш, самарали меҳнат қилишлари устида раҳбардан бошқа яна ким ўйлаши керак? Лекин физкультура ва спорт бўйича инструктор методистлар штатларини тўлдиришдек оддий бир масала ҳам айрим ерларда жуда қийинчилик билан ҳал қилинмоқда. Жумладан, Тошкентдаги «Меҳнат» кўнгилли жамиятининг 75 та физкультура коллективидан 20 тасида, Олмалиқда 18 коллективнинг 9 тасида ва Ангренда 24 коллективдан 14 тасида инструктор-методистлар йўқ.

Ҳанузгача кўпгина колхоз ва совхозларда хўжалик раҳбарларининг маданият ва маиший ишлар бўйича ўринбосарлари йўқ. Ваҳоланки, бу тўғрида ўтган йилнинг февраль-март ойларида партия, давлат ва хўжалик органларининг тегишли қарорлари қабул қилинган эди.

КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев кишига эътибор ва ғамхўрлик партия, совет, хўжалиш органлари ва, албатта, касаба союзлари ишининг асосини ташкил қилиши кераклигини алоҳида таъкидлаган эди. Шаҳар ва район партия комитетлари бу масалаларни ўз вақтида назорат остига олишлари, раҳбар кадрлар тарбияси билан доимий шуғулланишлари, хўжалик ва тарбиявий фаолиятни моҳирлик билан қўшиб олиб бораётган раҳбарлар обрўэътиборини ҳар тарафлама оширишни таъминлашлари лозим.

Областда марксча-ленинча таълимнинг турли формаларига 753 мингдан ортиқ киши жалб этилган. Бу ўтган ўқув йилидагига қараганда 15 минг киши кўп демакдир. Ўтган ўқув йилига нисбатан коммунист пропагандистлар миқдори 5,9 процентга, олий ва тугалланмаган олий маълумотли пропагандистлар сони 12,5 процентга ўсди.

Бироқ, ҳамма ерда ҳам сиёсий ўқувни ташкил этиш бугунги кун талаблари даражасида деб бўлмайди. Назарий қоидаларни ижодий мушоҳада этиш ўрнига ҳаммага маълум гапларни қайтариш ҳоллари учраб туради.

Жумладан, Бекобод районида ҳар уч кишидан бири ҳеч қандай таълим формасига жалб этилмаган. Тошкентда эса ҳар тўрт ёш ишчидан бири бундай ўқув системасида ўз билимини оширмаяпти.

Янгиобод шаҳри, Оржоникидзе, Янгийўл районларидаги партия маорифи кабинетлари методик раҳбарлик қилишнинг марказига айланмаган. Уларни жиҳозлаш ҳам талабга жавоб бермайди. Пропаганданинг моддий-техника базаси анча бўш.

Социалистик жамиятда экономика ва сиёсат, меҳнат ва кишилар тарбияси ўзаро узвий боғлиқ ва уйғунлашиб кетгандир. Областимизнинг кўпгина партия ташкилотлари оммавий агитация ишларини ана шундан келиб чиққан ҳолда қурмоқдалар. Ҳозир меҳнат коллективларида ва аҳоли турар-жойларида 79 минг агитатор, сиёсий ахборотчи ва докладчилар, 37 мингдан ортиқ партия комитетларининг лекторлари, «Билим» жамияти аъзолари партия сўзини оммага етказмоқдалар.

Чирчиқ шаҳар партия ташкилотида бу соҳада қизиқарли тажриба тўпланган. КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш бўйича комплекс тадбирлар ишлаб чиқилган ва муваффақиятли амалга оширилмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси съездларига бағишланган 26 сиёсий ўн кунликлар ўтказилмоқда. Ғоявий-сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилганлиги туфайли Чирчиқ меҳнаткашларининг 96 проценти беш йилликни муддатидан илгари якунлаш учун мусобақада, 75 проценти меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатида иштирок этмоқда. 9 мингдан ортиқ киши эса шахсий беш йиллик планларини бажариб қўйди. Бу ижобий тажрибани янада кенг ёйиш керак.

Шу билан бирга оммавий-сиёсий ишлар айрим ҳолларда партия талабларига жавоб бермаяпти. Кўпинча бу иш меҳнат коллективларининг конкрет ишлари билан боғлаб олиб борилмай, умумий характерга эга бўлиб қолади. Агитаторларнинг шахсий-ижодий планлар бўйича иши ва агитатор-мураббийлар тажрибаси етарлича оммалаштирилмайди.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида партия комитетлари олдига оммавий информация ва пропаганда воситаларига раҳбарлик қилишни янада такомиллаштириш, уларнинг ғоявий савиясини ошириш, ҳаётимизнинг барча соҳаларига таъсирини кучайтириш, идеология ишининг самарадорлигини оширишни таъминлаш вазифалари қўйилган. Матбуотнинг социалистик мусобақани ривожлантиришда ва меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати ҳамда илғор тажрибани пропаганда қилишдаги фаолиятини активлаштириш керак.

Социалистик мусобақани ташкил этишда камчиликлар йўқ эмас. Айрим партия ташкилотлари илғорларни рағбатлантириш билан бирга кўп ҳолларда ўртада бораётганларни ўз диққат-марказларидан тушириб қолдирмоқдалар. Ҳолбуки, ишчи ва колхозчиларнинг ана шу тоифаси меҳнат коллективларининг асосий қисмини ташкил қилади.

Одамлар кам ишлайдиган ташкилотларда тарбиявий ишларни яхшилаш даркор. Бу айниқса, савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат ва алоқа корхоналарига тегишлидир.

Қонунбузарликнинг олдини олиш бўйича ҳам ишларни яхшилаш керак. Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кескин кучайтириш лозим.

Ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йили тугамоқда. Область меҳнаткашлари барча совет кишилари қатори уни янги меҳнат ютуқлари билан нишонлашга, КПСС XXV съездида қўйилган социал-иқтисодий вазифаларни бажаришга иложи борича кўпроқ ҳисса қўшишга, партия XXVI съездини юксак меҳнат зафарлари билан кутиб олишга интилмоқдалар.

Идеология фронти ходимларининг, ҳаммамизнинг вазифамиз оташин партиявий сўзимиз ва шахсий намуна билан меҳнаткашлар ижодий куч-ғайратини сафарбар этишга ёрдамлашишдан иборатдир.

Докладчи бу мураккаб ва масъулиятли вазифаларни область партия комитетлари ва идеология ташкилотлари муваффақият билан бажарадилар, деб қатъий ишонч билдирди.

* * *

Доклад юзасидан бошланган музокараларда биринчи бўлиб сўзни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари **М. Ф. Солдатов** олди.

— КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида партия ташкилотлари бажариши лозим бўлган вазифалар конкрет белгилаб берилган — деди у. Шаҳар партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари бу муҳим ҳужжатда олға сурилган вазифаларни муваффақиятли бажариб келмоқдалар.

Турли соҳалар бўйича социологик тадқиқотлар ўтказилиб, жамоатчилик фикри ўрганилмоқда. Тадқиқот якунлари район партия комитети бюроларида, методик советларда, бошланғич партия ташкилотлари секретарлари йиғилишларида муҳокама қилинмоқда. Натижада пропагандистлар билан ишлаш яхшиланди, уларнинг активлиги ошди. Пропагандистлар ёрдамида 7 мингдан ортиқ киши иқтисод қилиш бўйича шахсий ҳисоб очди. Кўпчилик шахсий мажбуриятлар олди. Бундан буён илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилиш асосий вазифадир.

«Ангрен» кўмир разрези директори **Я. И. Гринблат** коллектив ўртасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар ҳақида гапирди. Разрез партия комитети топшириқларни бажаришни идеологик жиҳатдан таъминлаш бўйича тадбирлар ишлаб чиққан. Партия йиғилишларида ва партком мажлисларида хўжалик раҳбарлари ҳисоботлари тинглаб борилади. Идеология активлари иштирокида семинар ва йиғилишлар ўтказиляпти. Айниқса, сиёсий кунлар яхши самара бераяпти. Ҳозир шахталарда ҳар бир экскаватордан унумли фойдаланиш бўйича мусобақа кетаяпти. Мусобақа илғорлари кончилар саройида муносиб шарафланмоқда.

Калинин район партия комитетининг биринчи секретари **Р. Қамбаров** социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш туфайли қўлга киритилаётган ютуқлар, идеологик, сиёсий-тарбиявий иш формалари тўғрисида батафсил гапирди. Илғорлар ва новаторлар тажрибасига амал қилиш нақадар муҳим аҳамият касб этаётганлигини уқтирди.

Йиғилишда Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари **М. М. Маҳмудов**, область халқ маорифи бўлими мудири **А. Э. Назаров** ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб, идеологик, таълим-тарбия ишларини яхшилашга ёрдам берувчи фикрларини билдирдилар.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши 1-бетда).

Агар Мадрид учрашувида амалий ёндашиш устун бўлиб чиқса, жумладан, Европада ҳарбий кескинликни юмшатишга ва қуролсизланишга бағишланган конференция чақириш йўлини очадиган муҳим қарорларни моҳият эътибори билан муҳокама қилиб, қабул этишга муваффақ бўлинади, деб умид қилиш мумкин.

Халқлар мана шундай қарорлар қабул қилинишидан умидвордирлар, бинобарин биз уларнинг умидларини пучга чиқармаслигимиз керак.

Европанинг Шимолига келганда, Президент жаноблари, биз Сизнинг бу район осойишта ва барқарор бўлиб қолиши тўғрисидаги фикрингизга қўшиламиз. Ўйлайманки, биз Европа Шимолининг хавфсизлиги бу ерда ҳарбий блокларнинг активлашуви йўли билан эмас, балки бу районни можаролардан ҳоли қолдирадиган қарорларга биргаликда эришиш орқали таъминланиши мумкинлиги хусусида бир фикрдамиз.

Шу сабабли Совет Иттифоқидагилар Европа Шимолида ядросиз зона вужудга келтириш хусусида Финляндиянинг ташаббусини яхши тушунадилар.

Сўзимнинг охирида, Президент жаноблари, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Ленин мукофоти берилиши билан яна бир бор Сизни чин кўнгилдан табриклашга ижозат бергайсиз. Бу мукофот Сизга шу олижаноб иш йўлидаги курашга қўшиб келаётган жуда катта ҳиссангизни нишонлаш юзасидан эртага топширилади.

Азиз дўстлар, ўртоқлар!

Атоқли давлат арбоби, Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконеннинг сиҳат-саломатлиги ва муваффақиятлари учун қадаҳ кўтаришни таклиф этаман!

Меҳмонларимизнинг сиҳат-саломатлиги ва муваффақиятлари учун!

Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги дўстлик, ишонч ва ҳамкорлик мамлакатларимиз халқлари ва халқаро тинчлик манфаатлари йўлида янада мустаҳкамланаверсин!

* * *

У. Кекконен жавоб нутқи сўзлади.

У. КЕККОНЕН нутқи

Олий Совет Президиумининг Раиси жаноблари!

Хонимлар ва жаноблар!

Менинг Совет Иттифоқига бундан аввал қилган расмий визитимдан кейин орадан уч йилдан кўпроқ вақт ўтди. Ўшанда худди шу залда берилган зиёфатда сўзлаган нутқимда мен 70-йилларда давлатлараро муносабатларни, халқларнинг эзгу орзу-истакларини рўёбга чиқариш борасидаги ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида қўлга киритилган салмоқли натижаларни умидворлик руҳида таъкидлаб ўтган эдим. Мен ана шу натижаларга асосланиб тинч ривожланиш давом эттирилишига ўз ишончимни изҳор этган эдим.

Тинч ривожланишга бўлган ана шу ишончимни мен ҳозирги вақтда ҳам сақлаб келмоқдаман, бироқ мен энди у қадар умидвор эмасман.

Орқага назар ташлаб шуни айтиш мумкинки, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Кенгаш ҳамда унинг самараси, 1975 йилги Якунловчи акт ҳақиқатан ҳам катта ютуқ бўлган эди. Тотувлик ва тинч ҳамкорлик сиёсати истиқболлари хиралашган ҳозирги пайтда аслида беш йил муқаддам нимага эришилганлиги тўғрисида эслатиб ўтиш жоиздир. Хельсинки Якунловчи акти кўп жиҳатдан иккинчи жаҳон урушининг сиёсий меросини мустаҳкамлашни билдирганди. У Европадаги халқларнинг ўзаро муносабатини тартибга солувчи асосий қоидалар мажмуаси, Европа давлатлари ўртасидаги тинч ҳамкорлик учун умумий доираларни вужудга келтирган восита ҳам бўлиб қолди. Музокараларнинг эришилган натижаси шундай эдики, мен тарихда унинг тенги йўқ деб ҳисоблайман. Бу тинчлик манфаатлари, Европанинг жуда соз кўринишдаги энг яхши келажаги манфаатларини кўзлаб қилинган иш бўлди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Кенгашда қатнашган мамлакатлар вакилларининг Мадрид учрашуви муваффақиятли ўтказилишига нисбатан ташвиш ва ишончсизлик ҳозирги пайтда халқаро сиёсатга ўз таъсирини ўтказиб турибди. Мавжуд вазиятда ана шу учрашувда боши берк кўчага кириб қолиш эҳтимоли шубҳасиз жиддий бурилишни билдирган бўлур эдики, бундай бурилиш учрашувда қатнашувчи давлатларнинг кенгаш бошлаб берган бутун жараёнга нисбатан сиёсий ниятлари хусусида, шунингдек ана шу жараённинг давом эттирилишига ишончсизликни кучайтирган бўлур эди.

Ҳозирги вақтда мен қуролсизланишга доир музокараларнинг бир жойда депсиниб туриб қолганлиги, шунингдек қуролланиш пойгасининг тобора авж олдирилаётганлиги инсониятнинг келажаги учун вужудга келтирилаётган хавф-хатар муносабати билан тобора кучайиб бораётган алоҳида ташвишни бошдан кечирмоқдаман. Кескинликни юмшатиш ва амалий ҳамкорликка асосланган ҳамда илгари қуролсизланишга доир музокаралар учун омил бўлиб хизмат қилган қулай тенденцияларга путур етказилди. Уларнинг ўрнини иккинчи томонга нисбатан шубҳаларга асосланган ўзаро мусобақа эгаллади. Бу қуролланиш пойгасини кучайтириб юборди, мана шу пойгани тўхтатиб туриш эса бусиз ҳам мураккаб вазифа эди. Қуролланиш пойгасининг сиёсий оқибатлари ўз навбатида зўр куч-ғайратлар билан вужудга келтирилган тинч ҳамкорлик асосларига путур етказади, шу тариқа илгари қўлга киритилган натижаларни хавф остида қолдиради. Бунинг оқибатида мушкул аҳволга тушиб қолинди, гарчи бу аҳволдан қутулиш зарурлиги англанаётган бўлса ҳам афтидан, ундан қутилиш учун ирода етишмаётган кўринади.

Бироқ мен шуни пайқадимки, дунёдаги кўпгина етакчи давлат арбоблари ва шулар орасида биринчи қаторда Сиз, Олий Совет Президиумининг Раиси жаноблари, ҳозирги замоннинг ғоят муҳим масалалари юзасидан музокаралар бошлашга тайёр эканлигингизни изҳор қилдингиз. Айни вақтда Европада қуролсизланишга нисбатан ижодий ёндашиш ва ташаббускорлик намоён бўлмоқда. Европа халқлари Европада ядро қуролларини чеклашга доир Совет—Америка музокаралари бошланганлиги тўғрисидаги хабарни енгил тортиб умид билан кутиб олдилар.

Биз энг кўп вайроналик келтирадиган қурол-яроғларга тааллуқли айни энг мураккаб проблемаларни ҳал этиш йўлида иш олиб боришимиз керак бўлур эди. Янги турдаги ядро қуроли ишлаб чиқишнинг, ядро қуролини янги мамлакатларга беришнинг, шунингдек бу қуролнинг дунёдаги янги районларда жойлаштирилишининг олдини олиш лозим бўлур эди. Ядро қуролига эга бўлишдан воз кечган мамлакатлар ана шу қурол уларга қарши қўлланилмаслиги, уларга ана шу қурол билан таҳдид қилинмаслиги ва уларнинг территорияси ёки осмон чегараси бузилмаслиги гарантиясини олишлари тўғрисидаги талаб ҳам табиийдир.

Айни Европадаги қурол-яроғлар билан боғлиқ проблема ниҳоятда кўп қиррали проблемадир. Нозик сиёсий фикр-мулоҳазалар ҳам, шунингдек мураккаб ҳарбий-техникавий масалалар ҳам ана шу проблемаларга боғлиқдир. Бироқ дадиллик кўрсатиб, ана шу проблемани ҳам ҳал этишга киришиш керак. Айни шу боисдан Финляндия ҳукумати Европадаги хавфсизлик учун масъул бўлган мамлакатлар қитъамизга тааллуқли қуролсизланиш масалаларини комплекс асосда баҳамжиҳат муҳокама қила бошлашлари тўғрисида таклиф киритди.

Биз шуни қувонч билан қайд этдикки, мамлакатимизнинг ижобий бетарафлик сиёсати асосида юзага келган ташаббусимиз тўғри тушунилиб, унга кўп томондан принципиал мадад берилди ва рағбатлантирилди. Биз Мадриддаги учрашув Финляндия илгари сурган ташаббус асосида ҳам, шунингдек бошқа тегишли таклифлар асосида ҳам Европада қуролланишнинг жиловланишига ёрдам берувчи конкрет натижаларга олиб келишини истардик.

Бугунги кунда жаҳон стратегияси соҳасида дунёдаги стратегик мусобақа ва у ҳосил қилган ҳолат— ҳарбий технология тобора такомиллаштирилаётганлигининг таъсири Европа Шимолида ҳам сезила бошланмоқда. Биз, финлар ана шу ривожланишни ташвиш билан кузатиб турибмиз. Мен бир неча марта қайд этиб ўтганимдек, Финляндиянинг хавфсизлиги Шимолий Европадаги мавжуд умумий вазият билан чамбарчас боғлиқ. Бутун Европа Шимолидаги районда тинч шароитлар сақланиши нақадар мустаҳкам таъминланган бўлса, Финляндиянинг ўз аҳволи ҳам шу қадар мустаҳкам бўлади.

Бинобарин, мазкур районда кескинликнинг кучайиши иккинчи жаҳон урушидан кейин биз эришган ютуқларнинг кўпчилигини хавф остида қолдирган бўлур эди.

Шу вақтга қадар Шимолдаги ҳар бир мамлакат хавфсизлик сиёсати соҳасидаги ўз қарорларида Шимолдаги бошқа мамлакатларни ва улар қабул қиладиган қарорларни эътиборга олишга одатланиб қолган. Бундан буён ҳам шундай давом этади деб умид қиламан. Европа Шимолида қарор топган стабил ҳолатни бузиш ҳеч кимнинг манфаатларига мос келиши мумкин эмас ва бу қитъанинг шимолий қисмидаги кескинликни қасддан кучайтириш эса сира ҳам мос келмайди. Ҳозир энг муҳим вазифа— вазминликдир.

Олий Совет Президиумининг Раиси жаноблари!

Мамлакатингизга қилган аввалги расмий визитимдан кейин ўтган ўша уч йил мобайнида Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар ўзаро алоқаларнинг анъанавий формалари соҳасида ҳам, шунингдек мутлақо янги соҳаларда ҳам янада қулай ривож топди. Айни вақтда халқаро вазият ташвиш туғдирадиган даражада кескинлашганлигига қарамай, ана шундай ижобий ривожланиш содир бўлганлигини эътиборга олганда бундай ривожланиш Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасида замон синовидан ўтган муносабатлар системаси иккала мамлакатнинг икки томонлама муносабатлари нуқтаи назаридангина эмас, шу билан бирга умуман Европада ривожланиш нуқтаи назаридан ҳам қандай аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди. Шу жиҳатдан мен Совет Иттифоқида ана шу муносабатларнинг ривожига худди шундай баҳо берилаётганлигини қувонч билан пайқадим. Раис жаноблари, яқинда Финляндияда босилиб чиққан нутқларингиз тўпламига ёзилган сўзбошида Сиз совет кишилари «мамлакатларимиз бошқаларга яхши ўрнак кўрсатиб, турли социал системаларга мансуб давлатларнинг тенг ҳуқуқли ҳамкорлиги самарали эканлигини яққол намойиш этиб, яхши қўшниларча қандай соз тинч-тотув яшаётганлиги»дан мамнун эканликларини таъкидлагансиз.

Мамлакатларимиз ўртасида 1948 йилда тузилган дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома ана шу муносабатлар системасини яратиш учун шарт-шароитларни вужудга келтирганлигини биз ҳаммамиз биламиз. Ана шу Шартнома асосида биз бунёд этаолдик ва эта оламиз. 1948 йилги Шартнома билан муносабатларимизнинг зарур давомийлиги ва барқарорлиги таъминланган. Бунинг аҳамияти ҳозир ҳар қачонгидан кўра яхшироқ тушунилаётган бўлса ажаб эмас.

Муттасил ривожланиб бораётган иқтисодий алоқалар мамлакатларимиз ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларининг муҳим жиҳатидир. Шу соҳадаги ўзини оқлаган асосий қарорларни истиқбол ва план асосида давом эттириш ҳамда ривожлантириш ана шу муносабатлар муваффақиятининг гарови бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бу эса иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришнинг мамлакатларимиз ўртасида имзоланган узоқ муддатли программасида ўзининг конкрет ифодасини топди. Шу вақтга қадар мазкур программа ўзига билдирилган ишончни оқлаб келди. Программа 1981 — 1985 йилларда товар обороти ва тўловлар тўғрисида бир йил муқаддам имзоланган битим учун яхши негиз яратди. Бу программа биргаликдаги лойиҳаларни амалга ошириш ва ишлаб чиқариш кооперацияси соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш учун қўлланма бўлиб ҳам хизмат қилади.

Узоқ муддатли программада ҳам қайд этиб ўтилганидек, шу нарса айниқса қимматлики, Финляндия импорт қилинадиган энергияга бўлган эҳтиёжларининг катта қисмини Совет Иттифоқидан етказиб бериладиган энергия ҳисобига қондира олади. Мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-сотиқда импорт ва экспортнинг бир-бирига боғлиқ эканлигини эътиборга олганда биз шуни айтаоламизки, Финляндиянинг Совет Иттифоқига экспортини ривожлантириш истиқболлари нуқтаи назаридан қараганда энергия етказиб бериш шу билан бирга жуда муҳим позицияни эгаллаган. Узоқ муддатли программани аниқлаш ва узайтириш тўғрисида бугун биз имзолаган протоколда Совет Иттифоқи 1986—1990 йилларда ҳам Финляндияга энергия етказиб бериш анъанасини давом эттиравершига тайёр эканлиги изҳор қилинади. Бу савдо-сотиқнинг бу галги, саккизинчи беш йиллик даврида ҳам товар айирбошлашни ривожлантириш ҳамда узоқ муддатли программани амалга ошириш учун яхши шарт-шароит вужудга келтиради.

Мамлакатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми айниқса кейинги икки йил ичида тез суръатлар билан ўсиб борди. Бурноғи йил товар оборотининг қиймат ҳажми икки миллиард сўмликдан ошиб кетди. Ўтган йили у икки ярим миллиард сўмгача, бу йил эса ҳозирдаёқ уч ярим миллиард сўмгача кўпайди. Савдо ҳажмининг ўсишига бир томондан, халқаро бозорда нефть маҳсулотлари нарҳи кескин ошганлиги сабаб бўлди, бу эса, табиийки, ўзаро савдо-сотиқ ҳажми ва балансига ҳам таъсир ўтказди. Шу муносабат билан таъкидлаб ўтиш кераки, биз ўз савдо-сотиғимизда анъанавий равишда қўлланилаётган практика, шунингдек унинг узвий қисми, ўзаро ҳисоб-китоблар системаси ташқи конъюнктура ўзгаришлари савдо-сотиғимизни ривожлантиришга ҳалақит бераолмаслигининг гарантиясидир.

Совет Иттифоқига келишга таклиф қилганликлари, шунингдек бу ерда бизга кўрсатилган ажойиб меҳмондўстлик учун СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига миннатдорчилик изҳор қиламан. Олий Совет Президиуми Раиси жаноблари, ушбу визитда шахсан ўзингиз иштирок этишни истаб, шу билан унинг аҳамиятини таъкидлаганингиз учун мен айниқса Сизга миннатдорчилик билдирмоқчиман. Бизни қизиқтираётган кўпгина асосий масалалар юзасидан Сиз ва ишдаги ўртоқларингиз билан фикрлашиб олиш учун яна имконият берилганлиги муносабати билан мен ғоят мамнун бўлмоқдаман. Давлатларимиз масъул арбобларининг бундай учрашувлари ва ана шу учрашувлар вақтида ўтказиладиган самимий, ошкора суҳбатлар, биз бир неча марта қайд этиб ўтганимиздек, ҳамиша ниҳоятда фойдали бўлиб, Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ишончли муносабатларни тобора чуқурлаштиришга кўмаклашиб келмоқда.

Раис жаноблари!

Яқинда бир адабий иш муносабати билан Финляндия ва Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларнинг тафсилотларини яна кўриб чиқишимга тўғри келди. Ана шу тафсилотлар устида фикр юритар эканман, мен Финляндия нуқтаи назаридан шундай ижобий хулосага келдимки, совет халқи билан Совет Иттифоқи раҳбарлари ўртасида Финляндиянинг алоҳида сиёсий мавқеи ва унинг қарор топган ташқи сиёсий йўли тўғрисида шундай мустаҳкам тасаввур ўрнашиб қолган бўлиб, бу тасаввур халқаро вазиятнинг ривожидан қатъий назар ҳар қандай шароитларда сақланиб қолади. Бугун биз шу ерда Кремлда ўтказган суҳбатлар мен чиқарган хулоса тўғри эканлигини кўрсатди деб ўйлайман.

Олий Совет Президиумининг Раиси жаноблари!

Финляндия — Совет дўстона, яхши қўшничилик муносабатлари ва мамлакатларимиз ўртасидаги муттасил ривожланиб бораётган ҳамкорлик белгиси остида Совет Иттифоқи раҳбарларининг ва даставвал, Раис жаноблари, Сизнинг сиҳат-саломатлигингиз учун, Совет Иттифоқи халқларининг бахт-саодати ва муваффақиятлари учун, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги ўзаро ишонч учун қадаҳ кўтаришимга ижозат бергайсиз.

* * *

Л. И. Брежнев ва У. Кекконеннинг зўр эътибор бериб тингланган нутқлари давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

СЪЕЗДДАН—СЪЕЗДГАЧА

ҲАЁТИМИЗ ЗИЙНАТИ

КОММУНИСТИК жамиятни барпо этиш жараёнида социалистик қишлоқларимиз турмуш тарзини қайта қуриш алоҳида аҳамият касб этади. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукумат томонидан қишлоқда турмуш маданиятини юксалтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу соҳадаги йирик муаммоларни тезроқ ҳал этиш чоралари кўриляпти.

Сўнгги йиллар давомида қишлоқ меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш, хутор йўли билан қишлоқларни қайта қуриш системасини тугатиш, кишиларни ғоявий-сиёсий, аҳлоқий ва эстетик тарбиялашни кучайтиришга қаратилган қатор қарорлар қабул қилинди. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори эса партиянинг оммани коммунистик руҳда тарбиялашдаги ғамхўрлигининг яна бир ифодаси бўлди.

Ҳақиқатан ҳам, кишиларни тарбиялаш, уларнинг дунёқарашини шакллантириш маиший турмуш қандай ташкил этилганлигига, турмуш маданиятининг даражасига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Буни ўз районимиз мисолида яққол ҳис этяпмиз.

Беш йиллик давомида турар-жойлар барпо этиш, қишлоқ ва посёлкаларни ободонлаштириш, турмуш маданиятини юқори даражага кўтариш юзасидан кўпгина тадбирлар амалга оширилди, 1976—1980 йилларда 112 минг квадрат метр уй-жой қурилди. Кооператив турар жойлар қуриш анча ривожлантирилди. Оилаларнинг турмуш маданиятини муттасил яхшилаб бориш, айниқса хотин-қизлар меҳнатини енгиллаштиришга эътибор кучаймоқда.

Районда 125 километр масофага газ қувурлари ўтказилган бўлса, шундан 42 километри ўнинчи беш йилликда амалга оширилди.

— Қишлоқни қайта қуриш проблемаларини асосли равишда зўр ғайрат билан ҳал этиш, бунинг учун умумдавлат миқёсида ҳам, республикалар, ўлка ва областларда, ҳар бир колхоз ва ҳар бир совхозда ҳам зарур ресурсларни қидириб топиш лозим, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленумида сўзлаган нутқида.

Бизда қишлоқ ва посёлкаларни қайта қуриш ишларига эътибор янада кучайтирилмоқда. Тўйтепа, Бектемир посёлкалари шаҳарга айлантирилди. Охунбобоев, Ким Пен Хва номли, «Северний маяк» колхозларида эса барча қурилиш ва ободонлаштириш ишлари бош план асосида олиб борилиши туфайли янги, шинам маданий-маиший муассасалар бинолари қад кўтарди.

Маълумки, кишилар билимини оширмай туриб, юксак маданий турмушга эришиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам биз замонавий мактаблар қуриш, болалар боғчалари сонини кўпайтириш, уларда тарбиявий ишлар мазмунини яхшилашга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Сўнгги беш йилликда 4464 ўринли еттита мактаб, кўплаб қўшимча синфхоналар, 1530 ўринли 9 та болалар боғчаси фойдаланишга топширилди.

Аҳоли турмуш маданияти даражасини юксалтиришда кутубхоналарнинг ўзига хос роли бор. Бизда ҳар уч кишидан икки нафари китобхондир. Районда «Китобсеварлар ойлиги», «Китоб — ҳар бир хонадонга», «Бутун билимларимизнинг манбаи», «Дўст, ўртоқ, маслаҳатчи», «Китоб яшашни ўргатади» мавзуларида ўтказилаётган учрашувлар, кўриклар кишиларимизнинг маънавий дунёсини янгича мазмун билан бойитмоқда. Шунинг учун ҳам беш йил ичида китобхонлар сони 7 мингтага кўпайди ва 40 минг нафарга етди. Кутубхоналаримиздаги китоблар фонди эса 378 мингтадан ошиб кетди.

Бадиий ҳаваскорлар учун костюмлар, спектаклларга мўлжалланган декорацияларга ҳам эҳтиёж туғилди. Шу жиҳатдан олганда аҳолига хизмат кўрсатишнинг энг қулай усулларидан бири сифатида вужудга келган маданий комплексларни ташкил этиш, колхозларда правление раисларининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосарларини тайинлаш қўл келмоқда. Биз ҳам ана шу ишни takомиллаштиришга киришдик. Барча маданий-маиший ва физкультура—спорт тармоқларини марказлаштирган ҳолда аҳолига хизмат қилишни таъминлаш юзасидан ташкилий ишларни амалга оширяпмиз. Ҳозир район меҳнаткашларининг кўпчилиги спорт иншоотлари ва маданий муассасалар томонидан ўтказилаётган тадбирларга жалб қилинмоқда. Районда 50 мингдан зиёд киши ГТО нишондори, 364 нафар йигит-қиз 1-разрядли спортчи, 24 йигит-қиз спорт мастерлигига номзоддир. Биз ҳам «ҳар бир маҳалла, уй ва кварталда спорт майдончаси бўлсин» деган шиорни ўртага ташлаганмиз. Спорт майдончаларида, Тўйтепа шаҳрида жойлашган марказий стадионда тажрибали спортчилар ёшлар билан машғулотлар ўтказмоқдалар.

Унумли меҳнат қилган киши мазмунли ҳордиқ чиқаришни ҳам истайди. Шу жиҳатдан олганда район территориясида жойлашган саноат корхоналарининг клублари, маданият уйларининг хизматига эҳтиёж янада кучаймоқда. Шунинг учун ҳам мавжуд маданият уйлари ва клубларнинг ишини қайта кўрмоқдамиз, тўгараклар сонини кўпайтиряпмиз. Ҳозир ана шу муассасаларда коллективлар сони 84 тага етди, уларга 1500 га яқин ҳаваскор жалб қилинган.

Кейинги йилларда аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг бир қанча янги турлари ҳам ўзлаштирилди. Янги-янги пунктлар ишга туширилди. 1976 йилда маиший хизмат кўрсатиш аҳоли жон бошига 7 сўм 43 тийинданга тўғри келган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 11 сўмга етиб қолди.

Меҳнаткашларнинг даромадлари ошган сари маданий-маиший буюмлар сотиб олишга ҳам эҳтиёж ортиб бормоқда. Бу эса савдо-сотиқ тармоқларини янада кенгайтириш, уларнинг хизматини янада яхшилашни талаб этмоқда. Кейинги беш йил ичида Тўйтепа, Бектемир шаҳарлари, Қорасув, Янгиҳаёт поселкалари, «Опитная» аҳоли пункти, «Ленин йўли» ҳамда Куйбишев, А. Икромов, Свердлов номли колхозларда янги магазинлар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Район партия комитети ҳузурида ташкил этилган аҳоли турмуш маданиятини юксалтириш Совети ўз фаолиятида меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилишда фаол иштирок этмоқда. Қишлоқларни қайта қуришнинг перспектив планларини ишлаб чиқмоқда. Шунингдек, янги урф-одатларни турмушга сингдириш ва пропаганда қилиш Совети ҳам ишлаб турибди. Ана шу Совет аъзолари турли маросимлар ва айниқса тўйларни замон руҳига мослаб ўтказишда бевосита иштирок этяптилар. Ҳозир бизда тўйлар ихчам замонавий ва исрофгарчиликсиз ўтадиган бўлиб қолди.

Шуни алоҳида айтмоқчиманки, қишлоқ турмуш маданиятини юксалтиришда бошланғич партия ташкилотлари зиммасига ғоят масъулиятли вазифалар юклатилган. Улар жиддий, давлат аҳамиятга эга бўлган бу масала билан доимий равишда астойдил шуғулланишлари, маданий турмуш учун давом этаётган курашнинг олдинги сафларида боришлари лозим. Район партия ташкилоти коммунистларнинг авангардлигини тобора оширмоқда. Уларни ғоявий-сиёсий ва тарбиявий ишларни изчил бажаришга кенгроқ жалб қилаётир. Турмуш маданиятини тинмай юксалтириб боришда, янги авлод вакилларини тарбиялаб етиштиришда ҳар бир партия ташкилотининг масъулияти кучайтирилмоқда.

Съезддан-съездгача ўтган вақт мобайнида қўлга киритилган ютуқлар, ҳар жабҳада эришилган муваффақиятлар чегара эмас. Биз бундан буён ҳам қишлоқ билан шаҳар орасидаги тафовутни камайтириш, совет турмуш тарзини кенг қарор топтириш, кишиларнинг маънавий дунёсини бойитиш ва замон талаб қилаётган юксак турмуш маданияти учун интилишни кучайтирамиз.

Ғоявий-сиёсий, тарбиявий иш, юксак турмуш маданиятини барқарор қилдириш ғоят нозик, кўп қиррали, сермашаққат, доимий кунт, эътибор ва масъулият талаб қиладиган жиддий масала эканлигини чуқур ҳис қиламиз. Шунинг учун ҳам ўз фаолиятимизга, беш йил ичида амалга оширилган ишларга танқидий кўз билан қараймиз. Маълум камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш йўлларини излаяпмиз.

Биз жиддий имтиҳон олдида, съездолди кўригида турибмиз. Бу кўрикка ёруғ юз билан бориш, КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми қарорларини изчил амалга ошириш ва зиммамиздаги шарафли вазифаларни уддалаш учун бутун куч ва ғайратимизни, билим ҳамда маҳоратимизни аямаймиз.

Л. НУРУЛЛАЕВ,
Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

Ю. ПИНЬКОВСКИЙНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАРШАВА, 12 ноябрь. (ТАСС). ПХР Министрлар Советининг Раиси Ю. Пиньковский мамлакатнинг бир қанча воеводликлари партия активларининг Лодзда бўлган кенгашида сўзга чиқди.

Бизнинг партиямиз, деди у, ПБИП Марказий Комитетининг VI пленуми қарорларига таяниб, мамлакатни мураккаб аҳволдан қутилтириш учун ҳар томонлама ва изчиллик билан қилинаётган ишларни ривожлантирмоқда. Бу ишни жамият кенг миқёсда қўллаб-қувватламоқда. Социалистик Польшани ижодий тарзда ривожлантириш йўли билангина фаровонликка эришиш мумкин. Бунинг учун барча ватанпарвар кучларни жипслаштириш, экономикани барқарор ҳолга келтириш ва нормал меҳнат маромини қайта тиклаш зарур. Ҳозирги вақтда бу — партия билан давлатнинг бош вазифасидир.

Бунга эришиш учун партия фаолиятида, барча партия ташкилотлари ва коммунистлар фаолиятида жанговарликни ошириш зарур.

СССР билан қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари ўрнатган, социалистик давлатлар оиласида фахрли ўрин олган, бошқа мамлакатлар билан тинчликсеварлик руҳида алоқа қилаётган Социалистик Польшагина поляклар учун ҳар томонлама тараққиёт шароитларини яратиши мумкин. Кимки социализмга қарши чиқса, халқнинг мустақиллигига қарши чиққан бўлади. Биз Польшанинг мустақиллигини қандай ҳимоя қилиш зарур бўлса, социализмни ҳам мана шундай ҳимоя қиламиз.

Сўнгра нотиқ Польшанинг иқтисодий аҳволини таърифлашга ўтиб, иқтисодий аҳвол қийин ва мураккаб бўлиб турганини таъкидлади. Давлатимиз ихтиёридаги жуда катта саноат ва интелектуал имкониятлардан фойдаланилмаяпти. Шу йилнинг учинчи квартали мобайнида, октябрни ҳам қўшиб ҳисоблаганда, ишлаб чиқариш соҳасида планга нисбатан 80 миллиард злотий миқдорида зарар кўрилди. Мана шундай шароитда, деди у, иш ташлаш ва ишда танаффус қилишни бундан буён ҳам давом эттириш йўлидаги уринишлар — масъулиятсизликдир. Бундай қилиш кимга фойда келтириши устида ўйлаб кўриш лозим.

Ю. Пиньковский қишлоқ хўжалигидаги мураккаб аҳволга эътиборни жалб қилди. Биз гўшт ва мол ёғига вақтинча карточка системасини жорий этишга мажбурмиз, деди у, яқин келажакда лойиҳа муҳокамага қўйилади.

Сўнгра ПХР Министрлар Советининг Раиси қуйидагиларни таъкидлади: Польшанинг Совет Иттифоқи билан иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларини чуқурлаштириш замирида катта резервлар яшириниб ётибди. Совет раҳбарлари билан ўтказилган музокараларнинг якунлари бу фактни айниқса яққол тасдиқлади ва бу соҳадаги кенг имкониятларни кўрсатди. Польшанинг социалистик ўзаро ҳамжиҳатликда ва иқтисодий интеграцияда фаол иштирок этиши мамлакатимизни янада муваффақиятли ва муттасил ривожлантиришни таъминлаш ишидаги зарур шарт бўлиб қолди. Айни вақтда биз капиталистик мамлакатлар билан ҳамкорликни ўзаро манфаатдорлик принциплари асосида давом эттираверамиз.

Ю. Пиньковский халқ хўжалигини пул билан таъминлашни яхшилашда иқтисодий ислоҳотга катта аҳамият берилаётганини уқтириб ўтди. Бу масала ҳозирнинг ўзидаёқ ҳал этилмоқда. Иқтисодий ислоҳотга ҳозирлик кўриш ва уни амалга ошириш мураккаб жараён бўлиб, бир мунча вақт талаб қилади. Аммо 1981 йилданоқ шу ислоҳотнинг биринчи босқичини амалга оширишга киришилади.

ИРОҚ—ЭРОН МОЖАРОСИ

БАҒДОД, 12 ноябрь (ТАСС). Ироқ томони ҳарбий маълумотларда ўтган суткалар давомида Эрон солдатларидан 76 киши ўлдирилганлиги ва кўп миқдорда ҳарбий-техника яксон этилганлиги хабар қилинади. Ироқ қўшинлари томонидан қуршаб олинган Ободон шаҳрида яна бир нефть омбори портлатилди. Эрон самолётлари Ироқнинг Сулаймония вилояти граждан объектларига зарба бердилар. Икки самолёт уриб туширилди.

ТЕҲРОН, 12 ноябрь. (ТАСС). Ободон шаҳри узлуксиз ўққа тутилмоқда. Бунинг натижасида граждан аҳолиси ўртаоида ўлдирилганлар ва жароҳатланганлар бор.

Қуролли кучлар бирлашган штабининг ахборотига мувофиқ, Эрон авиацияси кеча Ироқдаги Фао портига ҳужум қилган. Портдаги ўқ дори омборлари ва ёқилғи солинган цистерналар яксон этилган. Авиациянинг ҳужум қилиши натижасида Қасри-Ширин яқинида Ироқ солдатларидан 350 киши ўлдирилган ва 8 танк мажақлаб ташланган. Базмиравот райони ва Сусенгертда бўлиб ўтган жанглар вақтида ироқликлардан 157 киши ўлдирилган. Сумара, Кони-Сахт, Гиляне-Ғарб районларида отишмалар бўлаётганлиги хабар қилинмоқда.

НЬЮ-ЙОРК, 12 ноябрь. (ТАСС). БМТ Бош секретари К. Вальдхайм Швециянинг собиқ бош министри У. Пальмени Эрон—Ироқ можаросини бартараф этишга кўмаклашиш учун ўзининг вакили қилиб тайинлади. К. Вальдхайм ҳар икки томон У. Пальмени қабул қилишга розилик билдирганлигини Хавфсизлик Кенгашига маълум қилди. У. Пальменинг вазифаси «тинчликка эришиш мақсадида шошилинч тарзда музокаралар ўтказишни таъминлаш учун манфаатдор ҳукуматлар билан ва улар ўртасида олий даражадаги алоқаларни енгиллаштиришдан» иборатдир.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

▲ **БЕРЛИН.** Вильтен (Дрезден округи) шаҳрида очилган социалистик мамлакатлар Қизил Крести жамиятининг семинари аҳолини биринчи медицина ёрдамига ўргатиш мавзуига бағишланди. Семинарда Болгария, Венгрия, ГДР, Монголия, Польша, Руминия, Совет Иттифоқи ва Чехословакиядан келган мутахассислар, шунингдек Қизил Крест жамияти уюшмаси секретариатининг вакили қатнашмоқда.

▲ **ЖЕНЕВА.** Бу ерда Европада ядро қурол-яроғларини чеклаш тўғрисидаги музокараларда СССР ва АҚШ делегацияларининг учрашуви бўлиб ўтди.

▲ **ПАРИЖ.** Лионда «Франция—СССР» жамиятининг XV съезди ўз ишини тамомлади. Съезд кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш ва тинчлик манфаатлари йўлида Франция—Совет ўзаро муносабатларини мустаҳкамлашда жамиятнинг роли ва аҳамиятини ошириш» шиори остида ўтди.

Съезднинг якунловчи ялпи мажлисида декларация қабул қилинди. Унда съезд делегатлари Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун бутун куч ғайратларини сарфлашга якдиллик билан интилаётганликлари қайд этилади. Франция—Совет дўстлиги, деб таъкидланади декларацияда, Европа қитъасида хавфсизлик ва тинчликнинг пойдеворидир.

▲ **САН-ФРАНЦИСКО.** Лос Анжелес, Нью-Йорк, Чикагодаги Америка кино ва телеиндустриясида хизмат қилувчи 5 минг созандaнинг забастовкаси 102 кундан бери давом этмоқда. Бироқ Америка телевизион ва кино империяси эгалари забастовкачиларнинг иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисидаги талабларига ҳатто қулоқ солишдан ҳам бош тортмоқдалар.

▲ **ТОКИО.** Медицина ходимлари касаба союзи Япония кенгашининг 140 минг аъзоси бугун ҳукуматнинг шусиз ҳам ниҳоятда кам бўлган даволаш учун тўланадиган нафақанинг қисқартириш тўғрисидаги планларига қарши норозилик белгиси остида умуммиллий забастовка ўтказмоқда. Забастовка қатнашчилари давлат касалхоналарида ишловчи ходимлар штатини кўпайтиришни ҳам талаб қилмоқдалар.

(ТАСС, 12 ноябрь).

ГАЗЕТХОНЛАР ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

НАМУНАЛИ ХИЗМАТ КЎРСАТИЛАЯПТИ

Акмал Икромов районидаги 10-поликлиника хизматчилари аҳолига намунали медицина хизмати кўрсатиш борасида бир қатор тадбирларни амалга ошириб келмоқдалар. Шифохонада беморларнинг таклиф ва истакларига алоҳида эътибор берилади. Поликлиникага кираверишда махсус яшчиклар бўлиб, унга ҳар бир киши ўзининг қалб сўзлари, фикр ва мулоҳазалари ёзилган хатларни ташлаши мумкин. Ҳар куни шифохона маъмурияти бу мактублар билан танишиб, беморларга тегишли амалий ёрдам ва консультациялар беради.

— Поликлиникамизда беморларга яна бир қулайлик яратиш учун 62-шаҳар дорихонасининг филиали очилган, — дейди бош врач Х. М. Мамедов. — Ундан ҳамма вақт исталган дориларни олиш мумкин.

Шифохонага ўзаро социалистик мусобақада ғолиб чиққани учун шифо масканлари ичида биринчи бор «Юксак маданиятли коллектив» номи ва фахрий ёрлиқ берилди.

Е. МОРДУХАЕВ.

КЎМАКДОШМИЗ

Келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирлашда кузнинг ҳар бир ғанимат кунидан унумли фойдаланиш даркор. Ерлар сифатли қилиб шудгорланиб, мевали дарахтларга яхши ишлов бериш керак. Азамат деҳқонларимизнинг бу каби юмушларида биз — Тошкент қишлоқ хўжалиги институтининг мевачилик, сабзавотчилик-узумчилик факультетининг талабалари яқиндан ёрдам бераяпмиз. Студентларимиз шу кунларда Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхоз-заводида бўлиб, ток кесиш ва кўмиш ишларида жонбозлик кўрсатишаяпти. Айниқса, Ф. Мирзаев, М. Бекжонов, И. Ҳамроев, Э. Раззоқов, Г. Тошкентбоева, М. Жабборова ва У. Сулаймоноваларидан совхоз-завод соҳибкорлари хурсанд. Бу ёшлар кунлик нормаларини ортиғи билан бажариб, хўжалик томонидан қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

Т. МАМАДИЁРОВ,
«Тошкент ҳақиқати» ишчи-қишлоқ мухбирлари университетининг тингловчиси.

ПАРТИЯ МАОРИФИ СИСТЕМАСИДА ОҒЗАКИ СИЁСИЙ АГИТАЦИЯ КАДРЛАРИНИ ЎҚИТИШ БЎЙИЧА ЯНГИ 1980—1981 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ТАВСИЯЛАР

Оғзаки сиёсий агитация активистларини ғоявий тарбиялаш ва ўқитиш партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Агитация активларига кўрсатмалар бериб туришни мунтазам ташкил этиб бориш зарур. Партия ташкилотлари ойига камида бир марта агитаторлар, сиёсий ахборотчиларни ҳозирги сиёсий воқеалардан, социалистик мусобақанинг боришидан, меҳнат коллективлари, шаҳар, район, область олдида турган вазифалардан хабардор қилиб туришлари керак. Оғзаки сиёсий агитация кадрлари методик йўл-йўриқлар, тавсиялар, зарур справка маълумотларини мунтазам олиб туришлари лозим. Бундай ёрдамга яқиндагина агитация ишига жалб қилинган агитаторлар, сиёсий ахборотчилар ва сиёсий ташкилотчилар айниқса муҳтож бўладилар.

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съезди қарорларини бажаришда оғзаки сиёсий агитациянинг ролини ошириш тўғрисида», «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорларида таъкидланадики, ҳар бир сиёсий ахборотчи, агитатор, докладчи зарур назарий тайёргарликка эга бўлиши, методик маҳоратни, оммани сиёсий тарбиялашнинг ленинча санъатини эгаллаган бўлиши керак.

Агитация кадрларини ўқитиш ва хабардор қилиб туриш бўйича Ленин, Киров, Октябрь район партия комитетларида, областимизнинг Янгийўл, Чирчиқ, Бекобод шаҳарлари ҳамда Оҳангарон, Тошкент, Коммунистик, Оржоникидзе районлари партия комитетларида ижобий тажриба тўпланган. Бироқ, бу иш ҳамма жойда ҳам мақсадга йўналтирилган ҳолда пухта олиб борилаяпти, деб бўлмайди.

1979—1980 ўқув йилида семинар ва мактаблардаги айрим машғулотлар паст савияда ўтказилди, баъзи машғулотлар бўлмай қолди. Ўқиш учун зарур шарт-шароитлар ҳамма жойда ҳам яратилди, машғулотларда жонли фикр алмашинув ҳамма ерда ҳам ўтказилди деб бўлмайди.

Бу йилги ўқув йилида шаҳар ва район партия комитетларининг сиёсий маориф кабинетлари, уларнинг методик кенгашлари агитация-оммавий ишлар бўйича мавжуд камчиликларни бартараф этиш учун алоҳида эътибор беришлари, оғзаки агитация кадрларини ўқитишни ташкил этишнинг ижобий тажрибасидан кенг фойдаланишлари керак.

1979—1980 ўқув йилида сиёсий ахборотчилар икки йиллик программа бўйича партия маорифи системаси учун тавсия қилинган курсларни ўргана бошладилар. Сиёсий ахборотчилар учун мамлакат ички сиёсий ҳаёти бўйича семинарларда «В. И. Ленин, КПСС социализм ва коммунизм қурилиши тўғрисида», «В. И. Ленин, КПСС социалистик демократия тўғрисида», мамлакат иқтисодий ҳаёти масалалари бўйича семинарда «КПССнинг иқтисодий сиёсати», мамлакат маданий ҳаёти масалалари бўйича «В. И. Ленин, КПСС коммунистик ахлоқ тўғрисида», «В. И. Ленин, КПСС адабиёт ва санъат тўғрисида» проблемалари тавсия қилинган. Сиёсий ахборотчи — халқарочилар учун «Совет давлатининг ташқи сиёсати» ёки «Жаҳон майдонида идеологик кураш масалалари», «Социализм дунёси — улуғ ғоялар тантанаси» мавзулари тавсия қилинган. Агиткoллективлар раҳбарлари семинарларида «Ривожланган социализм. Назария ва практика масалалари». ёки «Социалистик турмуш тарзи» проблемаларини ўрганиш тавсия қилинган эди.

Бу ўқув йилида уларни ўрганишни давом эттириш зарур. Мазкур проблемалар бўйича сиёсий ахборотчилар группалари ва агитколлективлар раҳбарларига ёрдам тариқасида область партия комитетининг сиёсий маориф уйи томонидан бошланаётган ўқув йили учун ўқув планлари ва семинар машғулотларининг программа ҳамда планлари тайёрлаб берилди.

Аксарият тингловчилари агитатор, сиёсий ташкилотчи ҳисобланган марксизм-ленинизм асослари мактаблари учун оғзаки сиёсий агитация методикасини ўрганиш тавсия қилинади (программалар ва ўқув планлари «Агитатор» журналининг 1978 йил 8-сони ва «Ўзбекистон агитатори» журналининг 1978 йил 14-сонида эълон қилинган). Улар мазкур бўғинда шуғулланувчи агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар ва барча тингловчиларга омма орасида агитация ишини олиб бориш методикаси юзасидан муайян билимларни беришга мўлжалланган. Марксизм-ленинизм асослари мактабларининг ўқув планини тўлдирувчи мазкур курсни резерв ўқиш вақти ва қўшимча машғулотлар ҳисобига ўрганиш тавсия этилади.

Агитаторлар ва сиёсий ташкилотчиларнинг ўқишида 1977 ва 1978 йилларда чиққан «Оғзаки сиёсий агитация: назария, уюштириш, методика» ўқув қўлланмаси яхши ёрдам бериши мумкин. Кейинги йилларда чиқарилган «Агитатор, сиёсий ахборотчи, докладчи», «Партиянинг жанговар қуроли», «Меҳнат коллективида оғзаки сиёсий агитация» китоблари қизиқарли тажрибани умумлаштириб берган, фойдали маслаҳатлар, тавсияларга бой.

Барча семинарлар ва мактабларда янги ўқув йили «Ленинчи Коммунистик партия — давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи ва виждони» мавзусини ўрганишдан бошланади. Мазкур мавзуни ўрганишга бир-икки машғулотни бағишлаш тавсия қилинади.

Бу машғулотлар турли формаларда ўтказилиши мумкин. Марксизм-ленинизм асослари мактабларида пропагандист ҳикоя қилиб бериши, ундан сўнг тингловчиларнинг суҳбати уюштирилиши мумкин. Назарий семинарларда лекциялар, суҳбатлар ўтказиш фойдалидир. («Политическое самообразование» журналининг 1980 йил 8-сон, 66—73 бетларига қаранг).

КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми ҳужжатларини, СССР Олий Совети тўртинчи сессияси материалларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумидаги нутқини ўрганишни асосий материалларни ўтиш билан қўшиб боғлаб олиб бориш керак.

Семинарлар ва мактабларнинг муваффақиятли ишлашида пропагандистларнинг роли каттадир. Уларнинг тайёргарлиги, қатъияти, машғулотларни самарали ва сифатли қилиб ўтказа билиши агитация кадрларини ўқитишнинг муваффақиятини белгилайди.

Сиёсий маориф кабинетлари, методик кенгашлар пропагандистларга уларнинг ишида зарурий ёрдам кўрсатишга даъват этилганлар. Пропагандистлар шахсий ижодий планлар бўйича иш олиб боришлари лозим. Бу улар ишининг сифати ва самарадорлигини оширишга имкон беради.

Оғзаки агитация активистларини пропаганданинг техник воситаларини ишлата билишга ва мавжуд информацион фонд: диапозитивлар, диафильмлар, магнитофон ёзувларидан фойдаланишга ўргатиш зарур.

Илгаригидагидек янги ўқув йилида ҳам сиёсий маориф уйи оғзаки сиёсий агитация кадрлари учун 1981 йил февраль—мартида икки ҳафталик курслар ташкил қилишни мўлжаллаб қўйган.

Агитация кадрларини яхшилаб ўқитиш партия сиёсатини тушунтиришда, меҳнаткашларни ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга, КПССнинг XXVI съездини муносиб кутиб олишга сафарбар этишда агитаторлар, сиёсий ахборотчиларнинг ролини кучайтиришга ёрдам беради.

БУГУН «ЎЗБЕКФИЛЬМ»ДА

ЭКРАНДА ПАХТАКОР ОБРАЗИ

Яқинда «Ўзбекфильм» киностудиясида режиссёр Ғиёс Шермуҳамедов икки сериядан иборат «Оқ олтин қадри» номли телевизион бадиий фильмни яратишга киришди. Мазкур картина сценарийси Пиримқул Қодировнинг «Мерос» деб номланган қиссаси асосида ёзилди. Унда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони тажрибали пахтакор Мамажон Дадажоновнинг ҳаёт йўли ҳикоя қилинади.

— Мен телевидение топшириғига мувофиқ икки сериядан иборат «Баҳор этюдлари» деган ҳужжатли фильм устида иш олиб бораётганимда Мамажон Дадажонов билан илк бор танишган эдим, — дейди Ғ. Шермуҳамедов. — Картинанинг бир қисми ёш звено бошлиғи М. Дадажоновга бағишланганди. Орадан анча вақт ўтгач унинг фожиали ўлимидан сўнг П. Қодировнинг қиссасини ўқиб менда мазкур асарни экранлаштириш фикри пайдо бўлди. Тўрт йил мана шу орзу билан яшадим. Ниҳоят тажрибали киносценарийчи Анатолий Галиев мазкур асарга сценарий ёзди.

Картина М. Дадажоновнинг таржимаи ҳолигагина асосланиб қолмайди. Киноқисса марказида пахтакорлар меҳнати, уларнинг ташвиш ва қувончи, муваффақият ва тўқнашувларга тўла ҳаёти ўз аксини топади. Қўриқ ва чўлларга жон ато қилган меҳнаткаш, жонкуярлардан бири фильм қаҳрамонидир. Бу оловқалб, тиниб-тинчимас, куч-ғайратга тўла инсон ҳали одам қўли тегмаган ерда колхоз қуради, пахта етиштиради. «Ёш гвардия» театрининг талантли актёри Мурод Ражабов мана шундай ажойиб инсон образини яратмоқда. Мамажоннинг хотини Мунира роли актриса Т. Шокировага топширилди. Фильмни постановкачи-оператор Леонид Симбираев суратга олади. Декорация эскизларини Садриддин Зиёмуҳамедов чизмоқда.

Х. ШУҲРАТОВ.

Суратларда. Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорликнинг очилиш маросимидан лавҳалар.

А. Абалян фотолари.

МАНГУЛИККА ҲАЙКАЛ

Ёш архитектор Мирза Тўхтаев отаси — Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Султон аканинг оловли йиллар ҳақидаги ҳикояларини ҳаяжон билан тинглар, ўша жанговар йиллар қаҳрамонлари ҳақида, унда Ватан учун, халқимиз бахт-саодати йўлида қурбон бўлган жангчилар хотираси учун ёдгорлик ўрнатиш ҳақида ўйлаб юрарди. Ўз фикрини отасига айтди. Султон ака ҳам уни маъқуллади.

Собир Раҳимов районидаги «Бирлик» маҳалласининг юзга яқин хонадони маҳалла комитети раиси Аъзам Орипов бошчилигида ана шундай хайрли ишга қўл урди. Улар маҳалла ўртасидан оқиб ўтувчи анҳор бўйидаги жарликни йўқотиб, ўрнида халқ фарзандлари учун ёдгорлик ўрнатишга киришдилар.

Жарликни обод қилишнинг ўзи бўлмади, албатта. Бу ерга 160 машина тупроқ тўкишди, соҳилларини тозалашди, 200 туп анвойи ва қирмизи гуллар, 100 туп дарахт кўчатлари, 40 туп чинор экишди. А. Мамараимов, Э. Рашидов, С. Раҳмонов, М. Мўминов, К. Шорасулов, М. Одилов, К. Муҳамедов, М. Мирзааҳмедов ва бошқаларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли ёдгорлик бунёдга келди.

Мана, бу тонг маҳаллада ўзгача тантана ҳукмрон. Чунки, бугун ёдгорликнинг очилиш маросими бўлади.

...Мамлакатимизнинг ҳамма ерида бўлгани каби 1941 йилнинг ўша даҳшатли куни мана шу кичкинагина маҳалла йигитларини ҳам оёққа турғазди. Улар бепоён Ватанимизни немис-фашист газандаларидан тозалаш учун тинч меҳнат қучоғидан қўлларига қурол олиб, жангга отландилар.

Ота-оналар ўз фарзандларини сафарга кузатар эканлар, фақат ғалаба, ғалаба билан қайтинглар, дея оқ фотиҳа беришди.

Совет халқи немис-фашистларига қарши роса 1418 кун мислсиз жанг олиб борди. «Бирлик» маҳалласининг мард ўғлонлари ҳам бу оловли йилларда Ватанга, партия ва халқ ишига чексиз садоқатларини намоён қилдилар. Уларнинг кўпчилиги Улуғ Ватан уруши йилларида жанговар орден ва медаллар билан тақдирланди, ажойиб қаҳрамонлик намуналарини кўрсатишди.

Маҳалла отахонлари ва онахонлари, хотин-қизлари ҳамда ўсмирлари урушга кетганлар учун ҳам меҳнат қилишди. Фронтни мустаҳкамлаш учун жамики ишларни бажаришди.

Ниҳоят орзиқиб кутилган кун келди. Фашистлар Германияси тор-мор этилди. Лекин, бу ғалабага осонликча эришилгани йўқ. Буни мана шу кичкинагина маҳалла мисолида ҳам кўриш мумкин. 92 хонадондан жангга кетган навқирон йигитлардан 39 нафари Ватан учун, халқимиз озодлиги учун жонларини фидо айлашди.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

Ёдгорлик устидаги ҳарир пардани истеъфодаги генерал-лейтенант Ф. Норхўжаев туширади. Ҳамманинг нигоҳи мармар тошга ўйиб битилган Ватан ўғлонларининг номларида: Мухтор ва Бурхон Саидаминов, Қўчқор Мусахўжаев, Мўмин ва Алишер Ашрхоновлар...

Тантанали митингни Улуғ Ватан уруши қатнашчиси У. Муҳамедов очади. Йиғилганлар урушда ҳалок бўлганлар хотираси учун бир дақиқа сукут сақлайдилар.

Ҳамманинг нигоҳи бошига оқ ҳарир рўмол ташлаб олган, 86 ёшли онахон Саломат ая Назирхоновада.

— Озодлик кураши йўлида, — дейди онахон, — менинг икки фарзандим, Мўмин ва Алишерлар қайтиб келишмади. Мен уларни роса ўттиз беш йил интизорлик билан кутдим. Халқимизга минг раҳмат, бугун уларнинг ҳам номларини абадул-абад тошга битишибди. Энди мен уларни шу ерда кўраман, номлари битилган ёдгорликни зиёрат қиламан...

Онанинг сўзлари ҳамманинг қалбини тўлқинлантириб юборди.

Тантанали митингда қатнашган ёзувчи Адҳам Раҳмат, генерал-лейтенант С. Охунжонов, юридик фанлари доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, профессор О. Эшонов, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Б. Бобоев, халқ маорифи аълочиси Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Қ. Ҳакимов, С. Раҳимов район ҳарбий комиссари Ш. Тўлебоев ва бошқалар совет халқининг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мислсиз қаҳрамонликлари ҳақида сўзлаб бердилар.

Шаҳардаги 119-ўрта мактаб пионерлари ёдгорлик пойига гулдасталар тўшашди. У ёш авлодга оловли йилларда Ватан учун жон фидо қилган мард ўғлонлар жасоратидан ҳикоялар сўзлайди.

Тошга битилган исмлар мангулик қўшиғидек дилларда, тилларда янграб туради.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Спорт

САФАРДА ҒАЛАБА

«Пахтакор» футболчилари чемпионатнинг навбатдаги учрашувини Ереванда маҳаллий «Арарат» командаси билан ўтказдилар. Арман футболчилари ўз майдонларида камдан кам ютқазишади. Бунинг устига мухлислар «Пахтакор» Ереванда кейинги йилларда ғалаба қозонганини эслай олмайдилар.

Ўтган турда Тбилиси динамочиларидан 0:4 ҳисобида мағлубиятга учраган «Арарат» майдонга ғалаба иштиёқида тушганлигини яширмай дастлабки минутларданоқ ҳужумга ўтди. Жадвалнинг сўнггида бораётган «Пахтакор» ҳам юқори суръатни қабул қилди. 21-минутда Андрей Якубик ҳисобни очди. Шундан кейин ҳар иккала команда ҳужумчилари бир неча бор тўп киритиш имконига эга бўлган бўлсалар-да, бундан фойдалана олмадилар. 1:0 ҳисоби ўзгармай қолди.

31-турни Москванинг «Локомотив» ва Краснодарнинг «Кубань» командалари бошлаб беришди. Бу учрашув 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. Марказий Армия спорт клуби футболчилари «Карпат»ни 2:0 ҳисобида енгди. «Қайрат» — «Динамо» Тбилиси учрашувида ҳисоб очилмади.

ДУРАНГ КИФОЯ ҚИЛАДИ

Мамлакат чемпионати иккинчи лига зона ғолиби бўлган Самарқанднинг «Динамо» футболчилари келаси мавсум биринчи лигада қатнашиш ҳуқуқини олиш учун курашмоқдалар. Республикамиз вакиллари 16 ноябрда Павлодарда «Трактор» командаси билан бўладиган учрашувни дуранг қилсалар, кифоя қилади. Ҳозирда уч ўйиндан кейин 5 очко тўплаган «Динамо» финал учликда пешқадамлик қилмоқда. Павлодарнинг «Трактор» командасида учта, Тольяттининг «Торпедо» футболчиларида иккита очко бор. «Торпедо» «Трактор»ни 2:1 ҳисобида енгиб, учрашувларни тугатди. Шундай қилиб, ягона йўлланма эгаси охирги ўйин «Трактор» — «Динамо» баҳсида маълум бўлади.

ЖАМИЯТ БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

«Текстильщик» спорт базасида сув полоси бўйича «Меҳнат» жамияти Марказий Совети биринчилиги учун мусобақалар давом этмоқда. Бунда Москва, Ленинград, Грузия, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон ва республикамиз вакиллари жамият чемпионлиги учун ўзаро баҳс юритишмоқда. Уч турдан сўнг москвалик ватерполчилар олти очко билан пешқадамлик қилмоқдалар. Республикамиз вакиллари ҳисобида тўртта очко бор.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

НОЯБРЬ ОЙИДА

„ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИНИНГ АХБОРОТИ“

НОМЛИ ЯНГИ, РАНГЛИ, КЕНГ ЭКРАНЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАГИ ШАҲАРЛАР ВА РАЙОНЛАРДАГИ КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА ЧИҚАРАДИ.

Сценарий автори — Эдуард ХРУЦКИЙ.
Постановкачи-режиссёр — Валерий МИХАЙЛОВСКИЙ.
РОЛЛАРДА: Леонид НЕВЕДОМСКИЙ, Александр СОЛОВЬЕВ, А. ХОЧИНСКИЙ, В. ПРОСКУРИН, Г. КРИНКИН, Н. БУРОВ, Ю. НАЗАРОВ, Е. ШАНИНА, Л. ШАПОШНИКОВА.

1942 йил, август, Москва ва Подмосковьеда ўғрилар тўдаси изғиб юрарди. Заргар Ивановскийлар оиласи ўлдирилади...

Нима учун отиб ўлдирилган босқинчи билан ўғрилар тўдаси бошлиғининг фамилияси бир? Диверсантлар группаси олдида қандай вазифа турарди?

Фильм қаҳрамонлари олдида СД ва абвер мактаби сабоғини олган ашаддий диверсантларни қўлга тушириш вазифаси туради.

Джиу-джитсу кураши усуллари, қонли отишмалар, бош-айланар қувишлар, аёвсиз пистирмалар, жиноят қидирув бўлими ходимларининг диверсантлар билан тўқнашуви каби ҳаяжонли кадрлар ҳарбий ҳолатдаги Москванинг довруғи кетган Тишинский бозори манзаралари билан уйғунлаштириб тасвирланган.

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР ФИЛЬМЛАРИ МАРКАЗИЙ СТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ноябрь соат 20.00 да
16 ва 23 ноябрда соат 17.00 ва 20.00 да
ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ ДАВЛАТ ХИЗМАТ КЎРСАТГАН «ЯЛЛА» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Фарруҳ ЗОКИРОВ.
Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ТАШКИЛОТИ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРУВЧИЛАР УЧУН
қуйидаги фанлар бўйича
ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

СССР тарихи ва адабиёт, СССР тарихи ва ўзбек адабиёти, математика ва физика, химия ва биология.
МАШҒУЛОТЛАР ЯКШАНБА КУНЛАРИ СОАТ 10.00 ДАН БОШЛАНАДИ ҲАМДА РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Ўқиш муддати — 1980 йил 7 декабрдан 1981 йил 24 майгача.
БУТУН ЎҚИШ ДАВРИ УЧУН АБОНЕМЕНТ ҲАҚИ — 10 СЎМ
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, университет Маданият саройи, 3-қават, 27-хона (28, 34, 87, 88, 100-автобусларнинг, «ТошДУ» бекати). Телефон: 46-02-25.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Фильм-концерт. 10.25 — Оптимистик трагедия. Бадиий фильм. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — Давлат ва революция. 16.10— Шостакович номли квартет чалади. 16.40 — Ёш спортчининг катта майдони. 17.10 — Подмосковье учрашувлари. 17.40 — Усталар шаҳри. Бадиий фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Жасорат. 20.00 — СССР халқ артисти Н. Ткаченко ижросида романслар. 20.30 — Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари. 20.45 — Даҳшатли тун. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Эрмитаж. 22.45 — Дунё воқеалари. 23.00 — 1980 йил қўшиқлари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Бойчечак. 12.30 — Яшаш учун кураш ва табиий танлаш. 13.00 — Ҳужжатли фильм. 13.10 — Ёшлик. 13.40 — Замандас. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар. 19.30— Ахборот. 19.45 — Ўзбекистон Композиторлар союзи пленуми. 20.30 — Ахборот. 20.50— Ўзбекистон Композиторлар союзи пленумининг давоми. 21.30 — Время. 22.15 — Бугун оламда нима гап? 22.45— Эртага премьера.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Немис тили. 20.55 — Сарой таклиф қилади. 21.25 — Чизма геометрия. 22.25 — Музли зулматни ёриб. Бадиий фильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/XI да Шошма қуёш.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/XI да Тўйдан олдин томоша, 15/XI да Тошкентнинг нозанин маликаси.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/XI да Тўй муборак, қари қиз, 15/XI да Чандиқлар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 02373. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Б.—1730. 12